

PR. NR. 65/2015
JUDEȚUL MARAMUREȘ

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. DATE DE RECUNOAȘTERE A DOCUMENTAȚIEI

DENUMIREA LUCRĂRII:

**PLAN URBANISTIC GENERAL AL ORAȘULUI
TĂUȚII MĂGHERĂUȘ,
JUDEȚUL MARAMUREȘ**

BENEFICIAR:

ORAȘUL TĂUȚII MĂGHERĂUȘ

PROIECTANT:

S.C. AEDILIS PROIECT S.R.L.

DATA:

2015

1.2 OBIECTIVELE LUCRĂRII

Planul urbanistic general are atât caracter director și strategic, cât și caracter de reglementare și reprezintă principalul instrument de planificare operațională, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare. Fiecare unitate administrativ-teritorială are obligația să își întocmească și să își aprobe Planul Urbanistic General, care se actualizează periodic la cel mult 10 ani.

Cuprinde prevederi pe termen scurt cu privire la :

- Restabilirea și delimitarea teritoriului intravilan, în relație cu teritoriul administrativ al localității;
- Stabilirea modului de utilizare a terenurilor din intravilan;
- Zonificarea funcțională în corelație cu organizarea rețelei de circulație;
- Delimitarea zonelor afectate de servituți publice, afectate de interdicții temporare și permanente de construire și a zonelor expuse la riscuri naturale;
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;
- Stabilirea zonelor protejate și de protecție a monumentelor istorice, a siturilor arheologice reperate și a zonelor care au instituit un regim special de protecție, prevăzut în legislația în vigoare;
- Formele de proprietate și circulația juridică a terenurilor;
- Precizarea condițiilor de amplasare și conformare a volumelor construite și amenajate și plantate;
- Zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone .

Cuprinde prevederi pe termen mediu și lung cu privire la :

- Evoluția în perspectivă a localității;
- Direcțiile de dezvoltare funcțională în teritoriu;
- Traseele coridoarelor de circulație și de echipare prevăzute în planurile de amenajare a teritoriului național, zonal și județean;

➤ Zonele de risc natural delimitate și declarate astfel, conform legii, precum și la măsurile specifice privind prevenirea și atenuarea riscurilor, utilizarea terenurilor și realizarea construcțiilor în aceste zone;

- Lista principalelor proiecte de dezvoltare și restructurare;
- Stabilirea și delimitarea zonelor cu interdicție temporară și definitivă de construire;
- Delimitarea zonelor în care se preconizează operațiuni urbanistice de regenerare urbană.

Completarea Planului Urbanistic General al Orașului Tăuții Măgherauș urmărește, prin introducerea în cadrul documentației de urbanism existente a constrângerilor și permisivităților urbanistice generate de zonele propuse pentru extindere, crearea condițiilor de autorizare a noilor construcții, crearea premiselor spațiale pentru desfășurarea activităților economice și sociale în acord cu obiectivele de dezvoltare județene. Se vor lua în considerare implicațiile dezvoltării urbanistice asupra sistemului de circulații și a rețelei de infrastructură edilitară, fiind conturate măsurile pentru dezvoltarea armonioasă a localităților.

1.3. SURSE DOCUMENTARE

1.3.1 Surse documentare propriu zise:

- Datele demografice și potențialul economic al orașului puse la dispoziție de Primăria Orașului Tăuții Măgherauș;
- Datele privind zonele expuse riscurilor naturale puse la dispoziție de Primăria Orașului Tăuții Măgherauș;
- Documentare de teren și consultări cu autoritățile locale;
- Informații privind echiparea edilitară a teritoriului puse la dispoziție de Primăria Orașului Tăuții Măgherauș.
- Documentațiile de urbanism aprobate de către Consiliul Local al Orașului Tăuții Măgherauș.

Studii

- Elemente preluate din Planul de Amenajare a Teritoriului Național.
- Plan de Amenajare a Teritoriului Zonal - Munții Gutinului, elaborat de INCD URBANPROIECT, București.
- Strategia dezvoltării urbane a Orașului Tăuții Măgherauș

- Studiul “Macrozonarea teritoriului din punct de vedere al riscului la alunecări de teren” elaborat de GEOTEC SA în anul 1998
- Alte studii
- Drumul expres: Studiul de fezabilitate întocmit de firma Search Corporation- București

1.3.2 Elemente legislative:

Baza proiectării:

Legea 350/ 2001 privind amenajarea teritoriului si urbanismul cu modificările și completările ulterioare

Elemente legislative conexe:

- Codul Civil.
- Legea nr.50/1991 cu modificările și completările ulterioare privind autorizarea executării construcțiilor și unele măsuri pentru realizarea locuințelor și completări.
- Legea nr. 18/1991 a fondului funciar cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, cu modificările și completările ulterioare.
- Ordonanta de urgenta 195/2005, aprobată prin Legea nr.265/2006, privind protecția mediului, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 7/1996 privind cadastrul și publicitatea imobiliară cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr. 26/1996 – Codul silvic.
- Legea nr. 107/1996 a apelor.
- Legea nr. 33/1996 exproprierea pentru cauză de utilitate publică.
- Legea nr. 82/1998 pentru aprobarea O.G. nr. 43-1997 privind regimul juridic al drumurilor.
- Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia.
- Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a III-a- zone protejate.

- Legea nr. 351/2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național - Secțiunea a IV-a: Rețeaua de localități
- Legea nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice.
- HGR nr. 525/1996 pentru aprobarea Regulamentului General de Urbanism, cu completările și modificările ulterioare.
- Ordinul Ministerului Sănătății nr. 119/2013 pentru aprobarea Normelor de igienă și a recomandărilor privind mediul de viață al populației.
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 43/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind încadrarea în categorii a drumurilor naționale.
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 45/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind proiectarea, construirea și modernizarea drumurilor.
- Ordinul Ministerului Transporturilor nr. 46/1998 pentru aprobarea Normelor tehnice privind stabilirea clasei tehnice a drumurilor publice.
- Legea 575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a V-a – Zone de risc natural

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII URBANISTICE

2.1. EVOLUTIE

Orașul Tăuții-Măgherăuș este situat în partea de nord-vest a județului Maramureș, în imediata vecinătate a municipiului reședință de județ Baia Mare și este străbătut de drumul european 58 (DN 1C).

Orașul Tăuții-Măgherăuș are în componența sa orașul Tăuții-Măgherăuș, cartierele aferente Băița, Nistru, Bușag și satele aparținătoare Merișor, Bozânta Mare și Ulmoasa.

Populația zonei studiate este de 7 136 de locuitori, conform Recensământului din anul 2011, majoritatea fiind români.

Date istorice despre existența localității Tăuții-Măgherăuș ca așezare omenească există încă de la începutul secolului al XIII-lea. În monografia dr. Schonherr Gyula, publicată la Budapesta în anul 1910 se relatează că în anul 1216 valea care trece prin Tăuții de Jos purta numele de “Miszt”, denumire care se păstrează până în zilele noastre. Tot în această lucrare se arată că în urma mișcării lui Jan Hus din sec. al XV-lea, în urma persecuțiilor care au avut loc, o

parte dintre cei care au participat la mișcare s-au refugiat pe aceste locuri, unde s-au stabilit, întemeind așezarea „Toufalu”, de la numele lor „Touok”. În anul 1490, pentru prima dată în lucrările existente se vorbește despre acest „Toufalu”.

Primul document scris despre localitatea Tăuții-Măgherăuș datează din 23 aprilie 1440. În acest an, familia Morocz din Moroczhida, în scrisoarea confirmată la Medieșul Aurit atașează localitatea Tăuții Măgherăuș de Jos (Alsototfalu) moșiei aceleiași familii din Seini și îi acordă privilegii cuvenite târgușorilor. În secolul al XV-lea Tăuții-Măgherăuș aparținea moșiei familiei Morocz . La sfârșitul sec. XVII zona, care în prezent se suprapune orașului Tăuții-Măgherăuș, a fost subordonată Cetății Sătmăruului pentru ca în anul 1711 să devină proprietatea lui Karolyi Alexandru.

Începând cu anul 2004 localitatea Tăuții-Măgherăuș a fost declarată oraș.

Localitatea s-a dezvoltat de-a lungul drumului Baia Mare - Satu Mare, la confluența văilor Băița și Nistru și se caracterizează printr-o structură de tip neregulat, cu gospodării desfășurate de-a lungul străzilor principale și secundare.

La hotarele satului Bușag au fost descoperite cele mai vechi urme ale prezenței umane din teritoriu. Siturile arheologice de pe raza satului datează din Paleolitic și sunt punctele "Coasta Bușagului". Tot în această zonă se găsește o așezare datând din epoca bronzului, așezarea , "Pe toag".

Satul Băița s-a dezvoltat de-a lungul văii cu același nume. Datorită bogățiilor subsolului din vechime zona a avut o intensă activitate extractivă.

Pe plan cultural, amintim faptul că Muzeul Județean de istorie întreține în localitatea Băița, Casa memorială a poetului erou Ion Șugariu (1913 – 1925).

Numele actual al localității Nistru datează din perioada interbelică. Acest nume provine din numele de „Miszbanya” sau „Misztbanya”. Prefixul „Misz” sau „Miszt” este explicat ca provenind de la o ipotetică antreprenoare de mină de naționalitate engleză (domnișoara – miss). Acest nume este prezent și în vechea denumire a uneia dintre cele două localități medievale ce formează actualul oraș Tăuții Măgherăuș (Misztmogyoros). Astfel că originea prefixului numelui localității ar putea fi un posibil nume propriu (Palfy, M. 1917).

Ca localitate, Nistru se dezvoltă începând cu secolul al XVII – lea atunci când Krauft (Administrația Minieră de Stat austriacă) deschide mina situată în amonte de mina Nistru (fosta Domnișoara, apoi 11 Iunie), mină ce avea două galerii de coastă ce porneau divergent din același

sector, Anton de Pauda Stollen, în versantul stâng al văii Maria Erkundung Erbstollen care deschidea filonul Mihai Nepomuk în versantul drept al văii Mintoasa. În această zonă, în aval de gura celor două galerii în aval de capela ridicată în anul 1999 în memoria Sf. Ioan Nepomuk se văd și acum în poiana urmele fundațiilor unor minuscule locuințe și pomi fructiferi sălbatici pe locul în care s-a aflat localitatea Nistru până la primul război mondial.

Nistru s-a dezvoltat de-a lungul Văii Nistru. Dezvoltarea localității este în strânsă legătură cu evoluția principalei economii a zonei, și anume mineritul, prin fosta formă de organizare Exploatarea Minieră Nistru. Începând cu finele anului 2004, activitatea de extracție s-a diminuat în mod considerabil.

Satul Bozânta Mare s-a dezvoltat de-a lungul malului drept al râului Săsar.

Satul Ulmoasa, dezvoltat pe valea cu același nume, este deosebit de pitoresc, are un potențial turistic insuficient exploatat.

2.2. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

2.2.1. Caracteristicile reliefului

Orașul Tăuții Măgherauș este situat la o altitudine de 151-263 m.

Altitudinea medie este de 600m, cea mai mare altitudine se înregistrează în vârful Pietroasa (Baița).

Expoziția generală este sudică, iar datorită bogatei rețele hidrografice se întâlnesc o serie de expoziții de detaliu.

Panta este variabilă, de la moderată la foarte repede, uneori abruptă.

2.2.2. Geologia

În timpul magmatismului s-au manifestat în zona Tăuții Măgherauș -Baia Mare ample fenomene vulcanice.

Erupțiile vulcanice s-au manifestat aproape continuu generând produse vulcanice variate. Acestea au fost grupate în mai multe faze:

- în Tortorian apar riolite la vest de Seini. Tot în această perioadă apar tufurile acide la est și vest de Seini, intercalate cu depozite sedimentare.

- în Sarmațian apar andezitele, apoi riolitele și dacitele. Riolitele ocupă suprafețe restrânse între Valea Băița și Valea Ilba-Handal. În bazinele Văii Băița și Cicârlău apar dacitele.
- în Panonian apar andezitele bazaltoide care sunt cele mai răspândite în zonă.

2.2.3. Geomorfologia

Unitatea de relief cea mai frecventă este versantul, într-o măsură mai mică apar și alte forme de relief cum ar fi: platoul, coama sau lunca.

Configurația terenului este în general undulată, iar pe anumite porțiuni se întâlnesc configurații frământate.

2.2.4. Hidrografie. Hidrologie

Pâraiele care drenează zona studiată fac parte din bazinul hidrografic al Someșului. Cele mai importante văi sunt: Valea Nistrului și Valea Băița care beneficiază de aportul afluenților: Lăpuș, Limpedea, Chiuzoșa, Cireșu, Corbu, Ulmoasa, Căpitanu și Apa Sărată.

Apele au un curs în general bine reliefat, dar odată cu pătrunderea în lunca Someșului, cursul prezintă numeroase meandre.

Datorită faptului că albia cursurilor de apă din această zonă nu reușește întotdeauna să capteze și să evacueze apele de gravitație apare riscul inundațiilor.

Luncile văilor sunt de obicei plane, cu unele forme depresionare, cu pante mari ale talvegurilor, la nivelul cursului superior, și foarte mici în lunca Someșului.

Alimentarea văilor din rețeaua hidrografică este mixtă, pluvio-nivală. Cea mai mare parte din cantitatea de precipitații căzute se infiltrează, dând naștere pânzelor freatice. Adâncimea pânzei freatice variază în funcție de conformația petrografică și tectonică locală.

La o distanță de aproximativ 2 Km de localitatea Nistru se găsește lacul cu același nume având o suprafață redusă, în jur de 0,5 ha. Este un lac artificial, fiind realizat în scop de agrement.

Lacurile antropice amplasate în zonele montane, constituie, de obicei, obiective turistice de mare interes datorită valorii peisagistice, pe de o parte, cât și capacității recreative pe care o conferă, pe de altă parte.

Adâncimea apelor freatice de suprafață variază în funcție de formele micro și macroreliefului, precum și în funcție de alcătuirea substratului litologic. Astfel, pe terasele

superioare adâncimea apei freatice depășește 10m, iar la baza vesanților și în formele depresionare variază între 2,5-9 m.

2.2.5. Calitatea apelor subterane

Apele subterane au fost monitorizate prin foraje de control, la următorii agenți economici: SC „Cuprom” SA București, sucursala Baia Mare, SC „Trangold” SA Baia Mare, U.P. Flotația Centrală Baia Mare, Exploatația Minieră Baia Mare, SNP Petrom – Sucursala Maramureș.

S-a constatat că apele subterane din aceste zone sunt poluate, nivelul concentrațiilor la metale grele depășind limitele maxime admise, astfel încât acestea nu îndeplinesc calitățile apei potabile (Legea nr. 458/2002).

2.2.6. Condiții climatice

Clima regiunii este moderată (de tip continental). Temperatura medie pe anotimpuri este următoarea:

- primavara – 8,8 °C;
- vara – 18,3 °C;
- toamna – 8,7 °C;
- iarna – 2,9 °C.

Primul îngheț se produce de obicei între 4 și 10 octombrie, iar ultimul îngheț între 24 și 29 aprilie.

Umezeala relativă a aerului se prezintă astfel:

- iarna – 85%;
- primăvara – 67%;
- vara – 73%;
- toamna – 81%.

Regiunea se află într-o zonă relativ săracă în precipitații, cca. 700 mm anual. Pe anotimpuri distribuția acestora este următoarea:

1. iarna – 115 mm;
2. primăvara – 170 mm;
3. vara – 260 mm;

4. toamna – 155 mm.

Prima ninsoare se produce de obicei în jurul datei de 10 noiembrie, iar ultima ninsoare se produce în jurul datei de 15 aprilie. Stratul de zăpadă se menține cca. 120 de zile.

Evapotranspirația potențială realizează valori maxime în luna iulie (cca. 130mm).

În regiune bat puține vânturi, care atunci când apar realizează intensități reduse. Vânturile bat din direcții diferite, datorită catenelor muntoase din jur.

În concluzie, regiunea beneficiază de un topoclimat specific de adăpost, care se caracterizează prin ierni relativ blânde și veri călduroase. Primăvara timpurie și toamna lungă dă posibilitatea creșterii castanului comestibil pe văile Băița și pe dealurile Tăuților.

2.2.7. Solurile

Condițiile geografice, geomorfologice și climatice din cuprinsul regiunii corespund arealului solurilor brune din clasa argiluvisoluri (care facilitează stagnarea apei în partea superioară a învelișului de sol și împiedică buna dezvoltare a rădăcinii plantelor) și cambisoluri.

Munții Gutâi sunt constituiți numai din roci vulcanice consolidate și formațiuni vulcanogen – sedimentare. Învelișul de sol este caracterizat prin predominarea solurilor scheletice și puternic acide asociate cu litosoluri și stâncării. Ca urmare, întreaga zonă montană are folosință silvo-pastorală, teritoriul respectiv fiind impropriu pentru agricultură.

Relieful permite într-o oarecare măsură practicarea agriculturii în *Depresiunea Baia Mare*, unde, atât aspectul reliefului – uneori de câmpie - cât și condițiile pedoclimatice permit practicarea agriculturii de la diverse culturi de câmp până la plantații pomicole și chiar viticole.

Fenomenele de degradare cu extinderea cea mai mare sunt: aciditatea solurilor, eroziunea de suprafață, excesul de umiditate și alunecările de teren. Încadrarea terenurilor în clase de pretabilitate s-a realizat pe criteriul intensității acestor factori limitativi ai producției agricole.

Folosința predominantă a terenurilor în pantă este fâneața, gama culturilor fiind mult diminuată atât de condițiile de relief și sol cât și cele climatice.

În cazul terenurilor plane se constată stagnarea apei timp îndelungat.

Poluarea solului este cauzată în principal de activitățile din domeniul minier, la care se adaugă gestionarea deficitară a deșeurilor.

Principalele surse de poluare chimică a solului, având un caracter istoric, din zona Baia Mare sunt iazurile de decantare ale uzinelor de preparare, haldele de steril de mină rezultate în urma activităților de exploatare minieră și apele de mină.

2.2.8. Vegetația

Predominarea reliefului muntos și deluros determină o mare extensiune a pădurilor.

Zona pădurilor de foioase ocupă aria Depresiunii Baia Mare, fiind reprezentată prin păduri de stejar, astăzi în cea mai mare parte defrișate, în alternanță cu terenuri agricole și pășuni.

Pădurile de fag și carpen ocupă versanții munților. Pe culmile cele mai înalte ale munților se întâlnesc pădurile de fag în amestec cu brad și molid.

În luncile râurilor se dezvoltă pajiștile alături de diverse specii hidrofile (pipirig, rogoz).

2.2.9. Fauna

În zona studiată cea mai mare pondere o dețin pădurile, urmate de golurile de munte și pășuni, iar terenurile agricole nu depășesc 10 % din teritoriul cercetat. Ca urmare, fauna aparține în cea mai mare parte domeniului forestier, multe cu valoare cinegetică. Vânatul principal este cerbul carpatin și căpriorul, iar secundar ursul, mistrețul, iepurele și fazanul.

Râurile, în zona montană sunt favorabile dezvoltării păstrăvului, iar în depresiuni lipanului și sobarului.

2.2.10. Resurse naturale

Zona studiată face parte dintr-un important bazin de extracție a minereurilor neferoase. În așezările de la poalele munților sunt numeroase izvoare naturale.

Din punct de vedere al caracterizării resurselor naturale, regiunea este purtătoarea unor mari varietăți de roci aparținând unor unități geologice diverse. Astfel, pot fi întâlnite roci magmatice, roci vulcanice (andezite, dacite, riolite, bazalte), roci metamorfice (șisturi, calcare, cristaline) și roci sedimentare (gresii, marne, argile).

În zona Ilba, Nistru, Băița, dominante sunt zăcăminte de minereuri complexe.

Din punct de vedere al mineralizației metalifere, pentru zona studiată, zăcămintele pot fi grupate în următoarele tipuri:

- 1) zăcăminte auro-argintifere-Băița;
- 2) zăcăminte complexe, cu conținut predominant de Pb, Zn, cărora li se asociază, subordonat, Cu, Au și Ag- majoritatea zăcămintelor din bazinul minier băimarean;
- 3) zăcăminte cuprifere, cărora li se asociază subordonat Au și Ag- Nistru.

În afara resurselor metalice neferoase amintite, de mare importanță în zonă sunt și minereurile nemetalifere și materialele de construcție rezultate prin procedee miniere, astfel:

- pietriș și nisip, sunt prezente în acumularea Ilba și Băița, pe artera hidrografică Someș, andezite- Băița, Nstru și Cicârlău ;
- În Depresiunea Baia Mare, sunt prezente apele minerale clorosodice, bicarbonatate,uneori sulfuroase și termale. La Apa Sărată se găsesc ape minerale clorosodice și sulfuroase.

2.2.11. Seismicitatea

Conform Legii nr. 575/2001 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național– Secțiunea a V-a – „Zone de risc natural”, unitățile administrative – teritoriale din județul Maramureș sunt amplasate în zone pentru care intensitatea seismică exprimată în grade MSK este VI.

Din punct de vedere al protecției seismice, Normativ P 100-1-2013, Unitatea Administrativ Teritorială Tăuții Măgherăuș are valoarea de vârf a accelerației terenului pentru $IMR = 100$ ANI $a_g = 0,12$ g și perioada de control a spectrului de răspuns $T_c = 0,7$ sec.

2.3. RELAȚII ÎN TERITORIU

Orașul Tăuții Măgherăuș este situat în partea de nord – vest a județului Maramureș. Localitatea Tăuții Măgherăuș este localitate cu rol de polarizare în cadrul rețelei de localități, la nivelul unității teritorial administrative existând numeroase zone cu potențial turistic insuficient amenajate. Orașul se situează pe axa de dezvoltare de interes național, fiind în prezent centru industrial cu activități economice reduse.

Orașul Tăuții Măgherăuș este situat în imediata vecinătate a municipiului reședință de județ, Baia Mare, și este străbătut de drumul european E58. Altitudinea medie este de 600m, cea mai mare altitudine se înregistrează în vârful Pietroasa (Băița). Pârâiele care drenează zona studiată fac parte din bazinul hidrografic al Someșului. Cele mai importante văi sunt: Valea

Nistrului și Valea Băița care beneficiază de aportul afluenților: Lăpuș, Limpedeia, Chiuzoșa, Cireșu, Corbu, Ulmoasa, Căpitanu și Apa Sărată.

Vecinătățile unității administrative sunt : la nord și nord- vest județul Satu Mare, la est municipiul Baia Mare, la sud comuna Recea, la sud-vest comuna Ardușat și comuna Cicârlău.

Orașul Tăuții Măgherăuș are 7 136 locuitori (conform Recensământului 2011) și este compus din următoarele cartiere și localități:

1. oraș Tăuții Măgherăuș – 2 761 locuitori ;
2. Cartier Băița – 1 686 locuitori ;
3. Cartier Nistru – 1 136 locuitori ;
4. Sat Bozânta Mare – 567 locuitori ;
5. Cartier Bușag – 548 locuitori ;
6. Cartier Merișor – 265 locuitori ;
7. Sat Ulmoasa – 173 locuitori.

La nivel zonal orașul Tăuții Măgherăuș este un important centru industrial, din punct de vedere economic, făcând parte dintr-o bogată zonă în resurse naturale ale solului și subsolului care au condus la industrializarea orașului. În prezent, în zonă se poate spune că are loc o creștere din punct de vedere industrial și economic, deoarece în ultimii ani a avut loc o dezvoltare a unităților industriale. Acest lucru a adus la o concentrare mare de forță de muncă, atât din municipiul Baia Mare, cât și din localitățile din jur, cu care se relaționează printr-un sistem complex de căi de comunicație, relații economice, administrative și social – culturale.

Accesul rutier spre Orașul Tăuții Măgherăuș se realizează prin intermediul DN1C (Baia Mare), Dj 109J spre aeroportul Baia Mare, DC 97 spre Bozânta Mare, DC 98 spre Bușag, DC 99 spre Merișor, DC 103 spre Nistru, DC 104 spre Băița și Ulmoasa, DC 105 spre Apa Sărată.

Calea ferată Baia Mare- Satu Mare traversează orașul Tăuții Măgherăuș, având halta la Bușag.

Teritoriul studiat este deservit de linia 400 Satu Mare- Baia Mare – Jibou-Dej ,tronson de cale ferată neadaptată unui trafic conform normelor europene în vigoare, cu treceri la nivel cu calea ferată care nu dispun de instalații automate de semnalizare rutieră, fiind fără bariere și nepăzite. Lungimea căii ferate ce este situată în orașul Tăuții Măgherăuș este 4,868km.

Principala legătură rutieră între Satu Mare și Baia Mare este în prezent DN1C (E58), circulație care parcurge și teritoriul administrativ al orașului Tăuții Măgherăuș. Printr-un studiu

de fezabilitate s-a studiat posibilitatea realizării unui Drum Expres (Satu Mare- Dej) care parcurge teritoriul administrativ al oraşului Tăuţii Măgherauş.

Pentru identificarea direcţiilor de dezvoltare la nivelul zonei de studiu – Tăuţii Măgherauş, s-a întocmit o analiză SWOT pe fiecare componentă strategică în parte.

La nivelul oraşului Tăuţii Măgherauş, se evidenţiază următoarele:

- un potenţial fizico – geografic variat, bogat, atractiv, posibil şi necesar de valorificat printr-un turism durabil şi susţinut;
- potenţial favorizant pentru dezvoltarea turismului montan;
- resurse forestiere, inclusiv bio – eco – fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale, floră spontană valoroasă, în cantităţi semnificative, care pot fi valorificate economic în industrii locale de prelucrare, dar şi prin integrare cu dezvoltarea turismului şi serviciile adiacente acestuia: SPA, wellness, servicii şi terapii de întreţinere corporală, servicii de sănătate, etc.
- resurse şi potenţial agro de creştere a animalelor, care poate fi valorificat prin înfiinţarea de microferme de creştere, mică industrie de colectare, prelucrare primară, desfacere şi – sau industrializare a produselor agro – alimentare din resurse locale;
- potenţial demografic caracterizat de dinamism şi putere de regenerare, resurse umane disponibile pe piaţa muncii, recalificări, specializări în meserii din domeniul turismului, construcţiilor, serviciilor, dar experienţă redusă în domeniu;
- mediu de afaceri permisiv, favorizant, inclusiv pentru încurajarea afacerilor startup;
- o slabă relaţionare a zonei cu teritoriul judeţean/naţional, doar pe căi rutiere.

2.4. POTENTIAL ECONOMIC

2.4.1. Investiţii străine directe

Pe parcursul ultimilor ani, investiţiile străine directe au cunoscut o creştere considerabilă. La început, investiţiile străine directe erau concentrate pe privatizarea fostelor companii de stat, în principal cele din cadrul sectoarelor industriale. Firmele internaţionale au preluat sau au demarat parteneriate în preluarea companiilor de stat care nu mai erau considerate responsabilitatea guvernului în cadrul unei economii de piaţă. În general, achiziţia unor firme

deja existente și/sau parteneriatele – asocierea cu acestea erau folosite ca o strategie de intrare, în care este important accesul la resursele naturale și la o infrastructură deja existentă.

Și în orașul Tăuții Măgherauș au avut loc investiții de acest gen. Acestea au făcut posibilă crearea de noi locuri de muncă atât pentru locuitorii orașului, cât și pentru cei din împrejurimi.

Majoritatea investițiilor străine sunt concentrate în municipii sau în comunitățile din apropierea municipiilor care au o bună legătură rutieră, precum este și cazul orașului Tăuții Măgherauș. Orașele mai mari sunt mai atractive pentru investițiile străine datorită disponibilității pieței forței de muncă, accesului la diferite forme de infrastructură, calitatea condițiilor de trai, etc. De curând, investitorii caută mai mult comunitățile din împrejurimile Băii Mari, deoarece găsesc facilități mai atractive.

2.4.2. Intreprinderi mici și mijlocii

Noile afaceri sunt concentrate în sectoarele serviciilor, cum ar fi dezvoltarea de software, consultanță, vânzări și servicii legate de piața imobiliară. De asemenea, în domeniul turismului sunt înregistrate multe inițiative, dar în principal ca parte a economiei informale.

2.4.3. Activitatea industrială

În ultimii ani, orașul Tăuții Măgherauș a avut parte de o dezvoltare considerabilă din punct de vedere economic, înființându-se întreprinderi industriale, atât în sectorul primar, cât și în industria prelucrătoare. S-au înființat atât firme românești, cât și străine, acestea oferind multe locuri de muncă în diverse domenii.

Orașul Tăuții Măgherauș este pregătit, din punct de vedere al locurilor destinate pentru sectorul industrial, de primirea a noi investitori sau de extinderea celor existenți.

Putem spune că există mari perspective de dezvoltare economică pentru acest oraș.

2.4.4. Turism

Spațiul geografic studiat se evidențiază prin prezența a diverse forme de turism, ce se completează reciproc în cadrul diferitelor categorii de destinații specifice (turism montan bisezonal, turism balnear, turism cultural, turism de odihnă și agrement, turism rural și agroturism).

Unitatea administrativ teritorială Tăuții Măgherăuș dispune de un cadru natural de excepție. Punctul turistic Lac Nistru este un lac antropic, poziționat într-o zonă foarte frumoasă, și dispune de o cabană turistică cu 8 locuri și unități de tip căsuțe. În împrejurimi se pot face drumeții, existând trasee care se pot parcurge. Traseele turistice din zona Nistru sunt:

- Lacul Nistru – Poiana Băiștenilor – Băița;
- Nistru – sub vf. Galbena – Poiana Băiștenilor – Vf. Pietrarului – Băița;
- Nistru – Vl. Mintoasa – Dl. Comorii – Piatra Tisei – Cabana.
- Zona Pietoasa

În zona lacului Nistru, pe lângă locurile de cazare menționate anterior, sunt și locuri destinate camping-ului.

Un alt punct de interes, destinat petrecerii timpului liber, putem spune, că este și centrul SPA din Tăuții Măgherăuș.

Zona este deținătoarea unor importante monumente și locuri istorice, urbane și rurale, monumente de artă și ansambluri arhitectonice, monumente de arhitectură populară unice.

Principalele resurse pentru turism le constituie valorile de patrimoniu natural și cultural.

2.5. POPULAȚIA. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

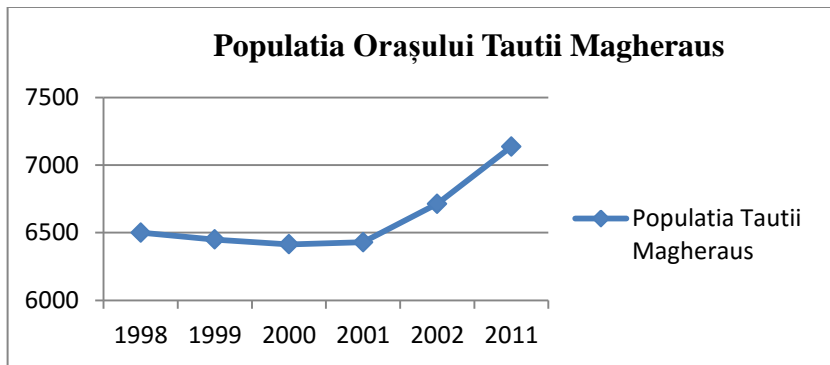
2.5.1. Evoluție și potențial demografic

Descrierea evoluției populației orașului Tăuții Măgherăuș este realizată comparativ cu cea a populației județului Maramureș folosind datele privind volumul total al populației în perioada 1998 – 2002, respectiv anul 2011.

Evoluția comparativă a populației județului Maramureș și a orașului Tăuții Măgherăuș

	1998	1999	2000	2001	2002	2011
Oraș Tăuții Măgherăuș	6500	6449	6414	6429	6713	7136
Județul Maramureș	533162	532718	531563	530646	521468	478659

Grafic 1. Evoluția populației orașului Tăuții Măgherăuș

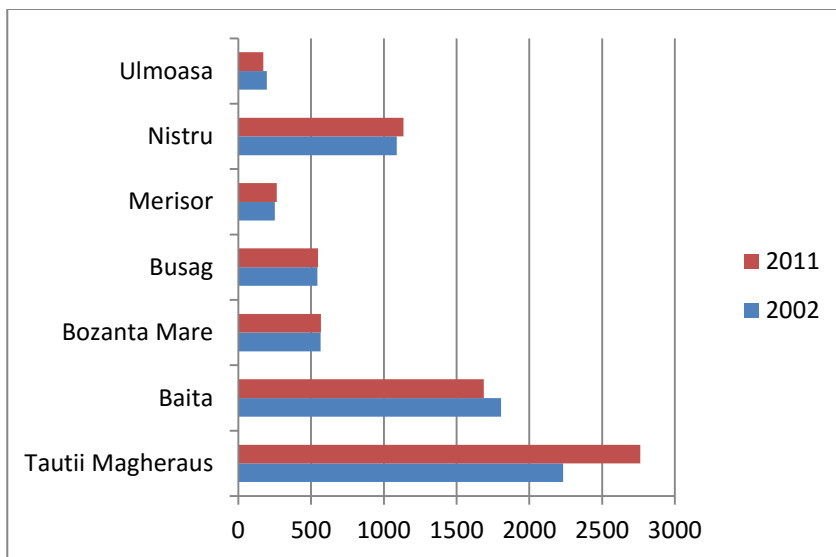

Observăm că între anii 1999 – 2001 populația teritoriului studiat are parte de o scădere, iar din 2001 și până în prezent se poate observa o creștere semnificativă a populației.

Dinamica populației oraşului Tăuții Măgherăuș la recensăminte

Localități componente	Populație 2002	Populație 2011	Dinamica populației (%)
Tăuții Măgherăuș	2232	2761	23,7
Băița	1806	1686	-6,6
Bozânta Mare	565	567	0,03
Buşag	543	548	0,92
Merişor	252	265	5,1
Nistru	1088	1136	4,4
Ulmoasa	197	173	-12,1
Oraş Tăuții Măgherăuș	6713	7136	+6,3

Grafic 2. Evoluția populației pe localități componente 2002 - 2011

Orașul Tăuții Măgherăuș, care deși în prezent are o distribuție relativ echilibrată a populației în teritoriu, înregistrează creșteri ale populației în perioada de după 2000, în principal în localitățile componente cu accesibilitate bună.

Majoritatea locuitorilor sunt români (82,55%), cu o minoritate de maghiari (11,87%). Pentru 4,36% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută. Din punct de vedere confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși (75,1%), dar există și minorități de romano - catolici (10,16%), greco – catolici (3,78%), reformați (3,52%) și martori ai lui Iehova (1,08%). Pentru 4,57% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

2.6.CĂI DE COMUNICĂȚIE ȘI TRANSPORT

Circulația rutieră:

Din punct de vedere rutier este de menționat în primul rând drumul național principal DN 1C (Dej – Baia Mare – Tăuții Măgherăuș – Livada – DN 19), care asigură legătura cu municipiul Baia Mare, reședința de județ, și care este, totodată, și traseu european (E 58), făcând legătura cu Ungaria (punct frontieră Halmeu), apoi drumul județean DJ 109J (Tăuții Măgherăuș – aeroport – Baia Mare) și șase drumuri comunale: DC 97 spre Bozânta Mare, DC 98 spre Bușag, DC 99 spre Merișor, DC 103 spre Nistru, DC 104 spre Băița și Ulmoasa și DC 105 spre Apa Sărată.

Circulația feroviară:

Calea ferată Baia Mare- Satu Mare traversează orașul Tăuții Măgherăuș, având halta la Bușag. Lungimea căii ferate ce este situată în orașul Tăuții Măgherăuș este 4,868 km.

Teritoriul studiat este deservit de linia 400 Satu Mare- Baia Mare- Jibou-Dej ,tronson de cale ferată neadaptată unui trafic conform normelor europene în vigoare, cu treceri la nivel cu calea ferată care nu dispun de instalații automate de semnalizare rutieră, fiind fără bariere și nepăzite.

Circulația aeriană:

În orașul Tăuții Măgherauș se găsește singurul aeroport al județului Maramureș. El este situat la 10 km de Baia Mare și la 1,25 km de DN 1C.

Disfuncționalități

Din analiza datelor existente, a normelor tehnice în vigoare pentru proiectarea străzilor, intersecțiilor, profilurilor caracteristice, parcajelor etc., și din discuțiile cu factorii locali de specialitate s-au evidențiat o serie de disfuncționalități, semnalându-se cu precădere următoarele:

- profilurile transversale ale străzilor nu corespund din punct de vedere urbanistic, au lățimi prea mici, nu dispun de trotuare sau spații verzi de protecție.
- unele străzi necesită modernizare și viabilizare;
- discontinuitatea trotuarelor și chiar lipsa acestora (în cartierele noi);
- iluminat stradal insuficient;
- trafic eterogen (trafic greu, tractoare, căruțe, bicicliști, automobiliști și pietoni);
- desfășurarea traficului de tranzit și a traficului de mărfuri pe DN 1C și în perimetrul zonei centrale
- lipsa legăturilor între străzi;
- lipsa de parcaje amenajate aferente principalelor dotări ale orașului, în zonele de interes social și comercial;
- treceri la nivel cu calea ferată fără instalații automate de semnalizare și fără barieră.

Principala problemă o constituie rezervarea spațiilor necesare dezvoltării rețelei de comunicație, cu interdicții temporare sau chiar definitive de construire, astfel încât aceste terenuri să rămână libere pentru a fi utilizate în diferite scopuri funcționale (zonă de protecție și siguranță, spațiu verde, platforme și parcaje etc.). Traseele deficitare ca elemente geometrice, cu sinuozități, curbe necorespunzătoare etc., împreună cu zonele adiacente, care se prevăd a fi îmbunătățite în diferite etape, trebuie să apară în măsurile restrictive pentru a se evita apariția de construcții noi prost amplasate, care să împiedice optimizarea situației.

2.7. ZONIFICAREA FUNCȚIONALĂ A INTRAVILANULUI EXISTENT; BILANȚUL TERITORIAL

Limita teritoriului administrativ și a intravilanului existent au fost corelate cu datele puse la dispoziție de Primăria Orașului Tăuții Măgherauș și de Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Maramureș.

Suprafața unității administrativ teritoriale Tăuții Măgherauș este de **12118** ha.

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita teritoriului administrativ – existent:

TERITORIUL ADMINISTRATIV AL UNITATII DE BAZA	CATEGORII DE FOLOSINTA (HA) - SITUATIA EXISTENTA											TOTAL
	AGRICOL					NEAGRICOL					TOTAL NEAGRICOL	
	ARABIL	PASUNI si FANETE	VII	LIVEZI	TOTAL AGRICOL	PADURI	APE	DRUMURI SI CAI FERATE	CURTI-CONSTRUCTII	NEPRODUCTIV		
EXTRAVILAN	492,00	341,65	14,00	29,00	876,65	8713,00	98,20	52,75	0,00	209,00	9072,95	9949,60
INTRAVILAN	350,00	1445,35	2,00	3,00	1800,35	0,00	19,80	40,25	308,00	0,00	368,05	2168,40
TOTAL	842,00	1787,00	16,00	32,00	2677,00	8713,00	118,00	93,00	308,00	209,00	9441,00	12118,00
% DIN TOTAL	22,09					77,91					100,00	

Intravilanul total existent al orașului Tăuții Măgherauș însumează **2168,40** ha și reprezintă 17,89 % din teritoriul administrativ al orașului.

Limita intravilanului existent este cea stabilită în anul 2009 prin Planul Urbanistic General al Orașului Tăuții Măgherauș.

La nivel de oraș, principala zonificare funcțională este cea de locuințe și funcțiuni complementare, reprezentând un procent de 65,22% din intravilan. Aceasta este caracterizată prin locuințe particulare și câteva locuințe colective.

Analizând bilanțul teritorial de mai jos se constată o pondere semnificativă a unităților industriale și de depozitare.

BILANȚ TERITORIAL		
ORAȘUL TĂUȚII MĂGHERĂUȘ		
Zone functionale	Existent	
	Suprafata	Procent

Locuinte si functiuni complementare	1414,31	65,22
Unitati industriale si depozite	333,29	15,37
Unitati agrozootehnice	4,95	0,23
Institutii si servicii de interes public	13,08	0,60
Cai de comunicatie si transport din care:	172,51	7,96
rutier	33,39	1,54
feroviar	6,86	0,32
aerian	132,26	6,10
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	202,00	9,32
Constructii tehnico edilitare	1,60	0,07
Gospodarie comunala, cimitire	6,86	0,32
Destinatie speciala	0,00	0,00
Alte terenuri (Ape,	19,80	0,91
TOTAL	2168,40	100,00

Repartiția pe trupuri – Oraș Tăuții Măgherăuș

Oraș Tăuții Măgherăuș	2168,40
Trup 1	1653,78
Trup 2	3,82
Trup 3	3,30
Trup 4	72,38
Trup 5	0,47
Trup 6	1,74
Trup 7	87,54
Trup 8	127,43
Trup 9	0,84
Trup 10	28,05
Trup 11	1,95
Trup 12	187,11

Disfuncționalități:

- Existența unor zone în care se manifestă alunecări de teren active și situarea unor construcții în zone cu potențial de instabilitate sau în zone inundabile;
- Existența unor zone destinate dezvoltării de locuințe, care în prezent nu sunt utilizate
- Existența unor zone destinate dezvoltării de locuințe, slab construite și cu disfuncționalități din punct de vedere al sistemului de circulații local;
- Slaba dezvoltare a structurilor turistice (capacități de cazare, unități de alimentație publică și structuri de agrement);
- Desfășurarea traficului de tranzit și a traficului de mărfuri pe DN 1 și în perimetrul zonei centrale
- Slaba valorificare a potențialului deținut de terenurile situate în zonele de acces în municipiu și în proximitatea aeroportului;
- Existența unor surse de poluare industrială (iazurile de decantare, halde de steril) și zone poluate pe teritoriul orașului situate în imediata proximitate a zonelor destinate locuirii.

Potențial de dezvoltare:

- Situarea orașului adiacent viitorului traseu al drumului expres, precum și Aeroportului Baia Mare, va impulsiona dezvoltarea activităților industriale și turistice, și va îmbunătăți relaționarea teritorială a orașului cu zona și cu principalele centre economice din proximitate.
- Existența gării pe teritoriul orașului;
- Situarea orașului Tăuții Măgherauș în imediata proximitate și în sfera de influență a municipiului Baia Mare;
- Situarea într-o zonă cu climat favorabil pentru practicarea turismului de recreere și agrement, a turismului de tranzit, a turismului itinerant cu valențe culturale;
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii edilitare;
- Interesul investițional pentru dezvoltarea sectorului locuințelor, a activităților economice terțiare și productive și a unor structuri turistice;
- Existența resurselor turistice: resurse ale cadrului natural (relieful, vegetația), resurse culturale (monumente de interes național și local);
- Ofertă industrială diversificată (terenuri și infrastructură imobiliară și productivă, forță de muncă calificată, facilități fiscale pentru activități industriale în zonele miniere defavorizate);

- Existența unor centre industriale mari cu economie în curs de terțiarizare cu potențial de coordonare transfrontalieră;
- Dezvoltarea sectoarelor industriale bazate pe valorificarea resurselor locale (agricole, forestiere, minerale), a tradițiilor locale și a forței de muncă înalt calificate (electronică, informatică, materiale noi etc.);
- Crearea unui mediu de afaceri favorabil prin concentrarea atenției asupra IMM – urilor existente în sensul integrării acestora în sisteme funcționale flexibile și dinamice;
- Diversitatea resurselor agricole, forestiere, minerale ale spațiului regional;
- Grad relativ ridicat de dependență a sistemului productiv de resursele minerale și agricole ale spațiului regional;
- Tradiția și calificarea forței de muncă în activități industriale;
- Fond imobiliar industrial diversificat cu ofertă importantă pentru noile investiții;
- Concentrare de IMM –uri cu profile diversificate, potențial productiv important și eficiență economică în creștere.

2.8 ZONE CU RISCURI NATURALE:

Factori de risc naturali și antropici

a. Alunecări de teren

Studiul “Macrozonarea teritoriului din punct de vedere al riscului la alunecări de teren” elaborat de GEOTEC SA în anul 1998, evidențiază, pentru teritoriul studiat, următoarele situații ale terenurilor după potențialul de producere a alunecărilor de teren și a proceselor de eroziune:

Terenuri afectate de eroziune slabă – moderată cu risc redus de alunecări, dar cu risc ridicat de accentuare a eroziunii prin apă. Aceste terenuri se întâlnesc pe terenurile de pajiști cu pante de peste 15% din zona colinară înaltă sau cu pante de peste 30% din zona montană. Riscul de accentuare a eroziunii este foarte ridicat în caz de pășunat abuziv sau alte activități care pot distruge pajiștile. Pentru construcții nu sunt probleme speciale cu excepția celor determinate de panta și configurația terenurilor și riscul declanșării eroziunii de adâncime.

Terenuri moderat stabile, cu eroziune moderată – puternică, cu alunecări relativ vechi sau/și stabilizate, dar cu risc de activare în anii ploioși sau prin schimbarea folosințelor (defrișări, deșteleniri) sau lucrări de destabilizare a versanților (terasări), încărcare cu construcții grele

(clădiri, șosele). Aceste terenuri sunt caracterizate din punct de vedere geomorfologic de relieful de tip colinar caracteristic zonelor piemontane și de podiș fragmentate de rețele hidrografice mărginite de versanți cu înălțimi medii și înclinări în general până la 45°. În timpul viiturilor se produc atât eroziuni verticale cât și laterale. Nivelul apelor freatice se află la adâncimi mai mici de 5 metri.

Terenuri din zona montană, înclinate – accidentate (pante mai mari de 15%) predominant sub vegetație naturală (păduri), slab afectate de procese de eroziune, care prezintă fenomene locale de prăbușiri, căderi de stânci și pietre.

În zona localității Nistru, datorită activității antropice au apărut halde de steril. Ca urmare, echilibrul versantului s-a modificat, arboretul este slab închegat și se dezvoltă pe un sol cu profil subțire, care manifestă fenomene de deplasare .

Minele părăsite sunt asociate cu prezența frecventă a rupturilor de echilibru gravitațional, manifestate prin surpări, cu apariția la suprafață a unor gropi circulare sau longitudinale. În consecință în astfel de zone va apărea un relief haotic, vălurit, cu forme superficiale foarte variate.

Există o zona istorică cu risc de alunecări de teren situată în localitatea Tăuții Măgherauș, la nord de cimitir. Aceasta a fost delimitată prin PUG, iar în cadrul acesteia sunt interzise orice lucrări de construire fără realizarea unor măsuri de protecție specială stabilite prin studii de geotehnice..

b. Inundații

Viiturile – ca manifestare a hazardurilor naturale provocate de apă în perioadele excedentare, reprezintă un fenomen hidrologic prezent dintotdeauna pe teritoriul analizat. Cauze ale frecvenței acestor manifestări sunt abundența deosebită a precipitațiilor, îndeosebi în perioada de iarnă în zona montană și reducerea suprafețelor împădurite prin exploatare intensive.

Insuficiența amenajare a malurilor cu lucrări hidrotehnice de protecție și regularizare, depozitarea deșeurilor industriale (lemn, rumeguș) și a celor menajere pe cursuri de apă sunt factori care sporesc riscul producerii de inundații.

Până în prezent s-au înregistrat zone expuse riscului de inundație în satul Băița, din cauza Văii Băița. Fiind o zonă de munte aceasta se caracterizează prin pante foarte mari pe sectorul pâraielor de munte, mai ales în segmentul cursului superior, producând eroziuni ale solului. Aluviunile transportate de-a lungul profilului longitudinal al cursului de apă, vor avea

repercursiuni asupra mediului și asupra gospodăriilor din zonă. S-au constatat eroziuni puternice de mal, pe Valea Băița, pe o distanță de 14,2 Km, datorate în cea mai mare parte defrișărilor.

Fenomenul de torențialitate deosebit de pronunțat și eroziunile de sol, din spațiul studiat, se caracterizează în general prin debite solide ridicate. Acestea apar mai ales în timpul ploilor rezezi și abundente și al topirii bruște a zăpezilor.

Un pericol deosebit îl constituie asocierea fenomenelor de poluare cu cele de risc natural -degradarea terenurilor din eroziuni, alunecări și inundații. Astfel de zone sunt semnalate în apropierea iazurilor de decantare. Acestea constituie un pericol de contaminare pe suprafețe mult mai mari din cauza riscului de surpare a consolidărilor la iazuri și pericolul inundațiilor cu ape poluate.

Este cunoscut faptul că accidentul de la iazul Bozânta a creat probleme la nivel internațional prin poluarea cu cianuri a râurilor din bazinul Tisei.

Pe teritoriul administrativ al orașului Tăuții Măgherauș există zone inundabile, principalii factori de risc fiind râul Băița, Nistru, dar și râul Someș și Lăpuș, scurgerile de pe versanți în urma unor ploi abundente, topiri rapide de zăpadă sau blocării cursurilor de apă prin alunecări de teren sau gheturi.

Pe planșele aferente PUG au fost preluate limitele zonelor inundabile din bazele de date ale Sistemului de gospodărire a Apelor. Zonele posibil afectate sunt atât terenuri din intravilan din localitățile Merișor, Bozânta Mare și partea sudică a cartierului Bușag, cât și terenuri agricole din extravilan.

c. Hazarde tehnologice

Hazardele tehnologice cuprind o gamă largă de accidente legate de activitățile industriale (explozii, incendii, scurgeri de substanțe toxice, exploatarea necontrolată a unor substanțe minerale, emisii și poluări accidentale etc.) și de managementul defectuos al întreprinderilor, cu impact asupra omului și mediului ambiant.

Dintre ramurile industriale din zona studiată care prezintă riscul potențial al unor accidente tehnologice, cele mai numeroase sunt în industria minieră.

Accidentele tehnologice legate de industria minieră cuprind prăbușiri ale galeriilor de mină, alunecări și lichefierii ale haldelor de steril insuficient consolidate și ruperi ale iazurilor de decantare.

Cele mai importante accidente de acest tip s-au produs în anul 2000 la iazurile de decantare Bozânta-Aurul care s-au soldat cu poluarea unor afluenți ai Someșului nu numai pe teritoriul României, ci au dus la răspândirea poluanților (în special cianura), în aval, cu largi implicații în poluarea transfrontalieră.

Valori ridicate ale concentrațiilor de metale grele în bazinele hidrografice Someș și Tisa se înregistrează în imediata apropiere a centrelor miniere și industriale.

Poluarea datorată activităților miniere se păstrează pentru perioade îndelungate în bazinele hidrografice. Punctele miniere abandonate pot conține mari cantități de deșeuri cu conținut ridicat de metale, care, prin drenajul de către râuri sau apele din precipitații, sunt preluate și reintroduse în circuitul acvatic. De aceea, punctele miniere abandonate constituie surse potențiale de poluare pe scară largă a râurilor.

Metalele grele nu sunt biodegradabile, ele rămân depozitate în diferite componente ale ecosistemelor acvatice, urmând ca, în anumite condiții favorabile (schimbări în compoziția chimică a apei râurilor, modificări în procesele de eroziune și acumulare, perturbări în configurația albiei ca urmare a schimbărilor globale ale mediului), acestea să fie remobilizate și introduse din nou în râuri (poluare secundară). Sursa principală de pătrundere a metalelor grele în râu o constituie apele uzate industriale și municipale, cât și apele care drenează arealele miniere.

d. Hazarde legate de construcțiile hidrotehnice

În zona studiată nu se găsește nici un obiectiv care să poată constitui o potențială zonă de risc din acest punct de vedere.

În conformitate cu prevederile **Legii 575/2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național – Secțiunea a V-a – zone de risc natural** Art.3 alin (1)-delimitarea geografică a zonelor de risc se bazează pe studii și cercetări specifice elaborate de instituții specializate, materializate prin hărți de risc natural avizate de organele de specialitate ale administrației publice locale și centrale,competente potrivit legii; Art.3 alin. (2)- declararea

unui areal ca zonă de risc natural se face prin hotărâre a Consiliului Județean în baza hărților de risc natural avizate potrivit alin. (1).

2.9 ECHIPARE EDILITARĂ:

a) Alimentări cu apă

În prezent localitatea Tăuții - Măgherăuș dispune de un sistem centralizat de alimentare cu apă a gospodăriilor individuale și instituțiilor publice și private la care sunt bransați cca. 80% din locuitori. Orașul dispune de alimentare cu apă în localitățile Tăuții Măgherăuș, Bușag, Merișor, Bozânta Mare din sistemul centralizat de apă a municipiului Baia Mare. În aceste zone există și rețea de hidranți supraterani.

Cartierul Băița dispune de alimentare cu apă din două fronturi de captare apă situate în partea de nord (valea Limpedeia).

Cele două surse de apă sunt administrate de SC Vital SA Baia Mare.

Cartierul Nistru dispune de alimentare cu apă dintr-un front de captare apă situat în partea de nord-est, din sursă de suprafață, prin captarea apei dintr-un afluent de dreapta, necadastrat, al râului Nistru, sursa de apă fiind administrată de către Primăria Orașului Tăuții Măgherăuș.

În localitatea Ulmoasa nu există alimentare cu apă potabilă. În zonele în care nu există alimentare cu apă în sistem centralizat, gospodăriile se alimentează cu apă din pânza freatică prin intermediul fântânilor.

b) Canalizarea apelor uzate

Orașul Tăuții Măgherăuș dispune de sistem de canalizare și stații de epurare a apelor uzate. Sistem centralizat de canalizare menajeră există în cartierele din Tăuții Măgherăuș, Bușag, Băița, Nistru și sat Merișor. Stație de epurare funcțională există în cartierul Nistru, iar stația de epurare din localitatea Merișor este în construcție. Aceasta din urmă va deservi orașul Tăuții Măgherăuș, satele Merișor și cartierul Bușag .

În localitatea Bozânta Mare lucrările pentru sistemul de canalizare sunt în curs de execuție, iar localitatea Ulmoasa nu dispune de sistem de canalizare menajeră.

c) Alimentare cu energie electrică

Rețele de distribuție pe 110 kV

Liniile de 110 kV care fac distribuția către stațiile de transformare 110 kV/MT din județ sunt alimentate din stația de transformare Baia Mare 3.

Aceasta este Baia Mare – Seini – Roșiori.

Rețele de distribuție de medie tensiune

Rețele de distribuție de medie tensiune din zonă sunt alimentate la tensiunea de 20 kV . Ele au rolul de a furniza energia necesară rețelelor de joasă tensiune (0,4 kV) din localități, prin intermediul posturilor de transformare.

Prin stația de transformare Nistru se realizează trecerea de la 110 kv la 20 kv și apoi la 6 kv.

Rețele de distribuție de joasă tensiune

Rețelele de joasă tensiune sunt aeriene de tip clasic sau izolate tip funie (în zonele centrale ale localităților). Ele sunt pozate pe stâlpi de beton iar, în zonele periferice, se mai întâlnesc și stâlpi de lemn.

Majoritatea posturilor de transformare cu durata de viață depășită. O situație asemănătoare o au și rețelele electrice unde în multe cazuri acestea au condiții de RK (reparații capitale) sau au durata de viață depășită.

În celelalte localități posturile de transformare 20/0,4 KV sunt de tip aerian, pozate pe stâlpii de beton.

d) Telecomunicații

În general, infrastructura de telecomunicații în Maramureș este bine dezvoltată. Toate comunitățile au linii de telefonie fixă digitală. În majoritatea comunităților există și rețele de telefonie mobilă. Conexiunea la Internet a fost demarată rapid și este folosită atât de Primării cât și de mediul de afaceri și de ONG-uri, cât și de persoanele fizice.

e) Alimentare cu energie termică și gaze naturale

Alimentarea cu căldură în cartierele Tăuții Măgherauș, Bozânta Mare, Bușag, Merișor și parțial în Băița se face în principal cu gaze naturale la sobe sau în instalații individuale de încălzire centrală, iar în cartierele Băița, Nistru și Ulmoasa, în cea mai mare măsură cu sobe pe combustibil solid.

În orașul Tăuții Măgherauș nu există sisteme de alimentare centralizată cu căldură.

Rețele de transport gaze naturale

Teritoriul orașului este străbătut de una dintre cele mai importante conducte de transport gaze naturale de pe teritoriul țării noastre, care face legătura între Ucraina și Sistemul Național de Transport de Gaze al României, via stația de predare de la Medieșu Aurit.

Această conductă de transport gaze de înaltă presiune are traseul Satu Mare – Baia Mare – Târgu Lăpuș – Dej, diametrul fiind DN 350 mm ($\text{Ø } 12 \frac{3}{4}''$).

Din această conductă, pe teritoriul orașului Tăuții Măgherauș, este alimentată o stație de reglare măsurare predare (SRMP) pentru coborârea presiunii de la înaltă la medie la care este racordată rețeaua de repartiție gaze de medie presiune, precum și stațiile de reglare de sector (SRS) din care este alimentată rețeaua de distribuție de presiune redusă amplasată pe străzi.

f) Gospodărie comunală

Tipuri principale de deșeuri.

După proveniența lor deșeurile produse pot fi:

- Deșeuri urbane;
- Deșeuri menajere de la populație;
- Deșeuri asimilabile cu cele menajere colectate de la agenții economici ;
- Deșeuri stradale rezultate în urma serviciilor municipale, construcții, demolări ;
- Deșeuri industriale;
- Specificul activităților economice desfășurate în zonă determină generarea unor deșeuri tipice acestora, în care predomină sterilele de la exploatarea miniere, sterilele de flotație și deșeurile de la exploatarea și prelucrarea lemnului

Activitatea de salubritate

În zona urbană, activitatea de colectare a deșeurilor menajere de la populație este asigurată de agenți economici specializați.

Astfel, de pe teritoriul orașului Tăuții Măgherauș activitatea de salubritate este efectuată de o firmă care asigură colectarea și transportul deșeurilor menajere de la populație și agenții economici.

Datorită faptului că salubritatea se realizează cu precădere la nivel de centru urban, în mediu rural se manifestă încă tendința eliminării deșeurilor prin aruncarea acestora direct în albia râurilor sau depozitarea lor la marginea satelor.

Depozite de deșuri industriale

În zona studiată se găsesc cantități însemnate de deșuri rezultate de la exploatarea minieră și a carierelor și de la tratarea fizică și chimică a minereurilor. Astfel:

- Halde de steril

Localizarea haldelor de steril în teritoriul studiat

Exploatarea minieră	Nr. halde	Suprafața haldelor	Situația haldelor
Zona Nistru - Băița	29	11,18	inactive

Fiecare exploatare minieră dispune de mai multe halde de steril, care se găsesc în imediata apropiere de gurile de mină. Aceste halde se prezintă în general sub forma unui trunchi de piramidă.

Aceste supraîncărcări de material exercită o presiune asupra fundamentului marno-argilos, producând tasări și valuri de presiune în imediata lor vecinătate, rezultând o ușoară înălțare a terenului. (Petrea Dănuț, 2005)

- Iazuri de decantare

Localizarea iazurilor de decantare în teritoriul studiat

Tab nr. 2

Denumire depozit
Iaz Bozânta – REMIN SA
Iazul de decantare Aurul - SC ROMALTYN MINING SRL
Iaz -Nistru

Uzinele de preparare a minereurilor au determinat apariția iazurilor de decantare a apelor reziduale de flotație, în care se depune sterilul final prin procedeul sedimentării subacvatice.

Supraîncărcarea terenului cu substrat marno-argilos, a teraselor pe care sunt amplasate aceste iazuri, determină fenomene de instabilitate a digului de amorsare. La aproximativ 30-50 cm de baza taluzului se constată o ridicare a suprafeței terenului cu 70-80 cm (Bozânta).

Lipsa vegetației și procesele de pluviodenudare au determinat apariția pe unele taluze ale digurilor de amorsare a unor rigole cu tendințe de adâncire (Petrea Dănuț).

Pentru iazurile de decantare s-a stabilit o zonă de protecție conform studiului de impact întocmit de Institutul de Sănătate Publică Cluj Napoca de 200 de m – zonă cu interdicție definitivă de construire.

2.10 PROBLEME DE MEDIU:

Sursele de poluare care afectează factorii de mediu, apa și solul, constau în deșeuri menajere provenite din activități desfășurate în gospodăriile populației și obiective de interes public, de producție și de deservire.

Zone inundabile:

Pe teritoriul administrativ al orașului Tăuții Măgherauș există zone inundabile, principalii factori de risc fiind râul Băița, Nistru, dar și râul Someș și Lăpuș, scurgerile de pe versanți în urma unor ploii abundente, topiri rapide de zăpadă sau blocării cursurilor de apă prin alunecări de teren sau gheturi.

Pe planșele aferente PUG au fost preluate limitele zonelor inundabile din bazele de date ale Sistemului de gospodărire a Apelor. Zonele posibil afectate sunt atât terenuri din intravilan din localitățile Merișor, Bozânta Mare și partea sudică a cartierului Bușag, cât și terenuri agricole din extravilan.

Zone cu alunecări de teren:

Există o zonă istorică cu risc de alunecări de teren situată în localitatea Tăuții Măgherauș, la nord de cimitir. Aceasta a fost delimitată prin PUG, iar în cadrul acesteia sunt interzise orice lucrări de construire fără realizarea unor măsuri de protecție specială stabilite prin studii de geotehnice.

MONUMENTE ISTORICE, SITURI ARHEOLOGICE

Conform Listei Monumentelor Istorice 2010, pe teritoriul oraşului Tăuţii Măgherăuş există următoarele monumente istorice, dintre care unul de categoria A, iar restul de categoria B.

Nr. crt.	COD LMI 2010	Denumire	Localitate	Adresă	Datare
1.	MM-II-m-B-04773	Biserica romano – catolică „Sf. Lorinc”	Oraş Tăuţii Măgherăuş	Str. 1, nr. 202	1875
2.	MM-II-m-A-04774	Biserica reformată	Oraş Tăuţii Măgherăuş	Str. 1, nr. 210	Sec. XIV - XV
3.	MM-II-m-B-04779	Noua casă parohială reformată	Oraş Tăuţii Măgherăuş	Str. 1, nr. 221	1930 - 1940
4.	MM-II-m-B-04778	Vechea casă parohială a bisericii reformate	Oraş Tăuţii Măgherăuş	Str. 1, nr. 223	Sec. XVIII
5.	MM-II-m-B-04775	Casa Maniu, farmacie şi locuinţă	Oraş Tăuţii Măgherăuş	Str. 1, nr. 258	1920 - 1930
6.	MM-II-m-B-04776	Biserica „Sf. Arhangheli Mihail şi Gavril”	Oraş Tăuţii Măgherăuş	Str.1, nr. 279	1815
7.	MM-II-m-B-04777	Şcoala Românească	Oraş Tăuţii Măgherăuş	Str. 59, nr. 1	1885 - 1890
8.	MM-II-m-B-04772	Biserica ortodoxă „Sf. Apostoli Petru şi Pavel”	Oraş Tăuţii Măgherăuş	Str. 1, nr. 95	1560 - 1830
9.	MM-IV-m-B-04821	Casa de lemn a poetului Ion Şiugariu	Băiţa, oraş Tăuţii Măgherăuş	Str. 80, nr. 35	1913 - 1925
10.	MM-IV-m-B-04825	Cruce în memoria eroilor căzuţi în primul şi al doilea război mondial	Bozânta Mare, oraş Tăuţii Măgherăuş	În curtea Bisericii Ortodoxe	1935 - 1980
11.	MM-I-s-B-04378	Situl arheologic de la Buşag, punct „Coasta Buşagului”	Sat Buşag, oraş Tăuţii Măgherăuş	Coasta Buşagului	Paleolitic
12.	MM-I-m-B-04378.01	Aşezare	Sat Buşag, oraş Tăuţii Măgherăuş	Coasta Buşagului	Paleolitic superior, cultura Gravettian
13.	MM-I-s-B-04379	Aşezare	Sat Buşag, oraş Tăuţii Măgherăuş	Pe tog	Epoca Bronzului, Cultura Suciului de Sus

Pe teritoriul studiat se regăsec o serie de morminte și opere comemorative de război, și anume:

Unitatea administrativ teritorială	Denumire	Locul amplasării	Data construirii	Felul de proprietate	Patrimoniu	Starea
Oraș Tăuți Măgherăuș	Monument în cinstea eroilor români căzuți în cele două războaie mondiale	Tăuți Măgherăuș	1936	teren de stat	Primăria	bună
	Troiță dedicată eroilor 1948	Merișor	1994	teren de stat	Primăria	bună
	Troiță dedicată eroilor din al doilea război mondial	Băița	1995	teren de stat	Biserica Ortodoxă Primăria	bună
	Bustul lui Ioan Șugariu	Băița	1976	teren de stat	Primăria	bună
	Monumentul deținuților politici	Nistru	1977	teren de stat	As. Deț. Pol Primăria	bună

1. Biserica romano – catolică „Sf. Lorinc”, MM-II-m-B-04773

Biserica romano – catolică a fost construită în diferite etape successive, amplasamentul său constituind în Evul Mediu nucleul central al localității. Partea estică a navei și altarul au fost construite la începutul secolului al XV – lea, în a doua jumătate a aceluiași secol a fost realizată extinderea navei cu aproximativ 5,5 metri pe direcția vestică. Sacristia a fost construită în secolul al XVIII – lea.

Clădirea bisericii este formată dintr-o navă de plan dreptunghiular, un altar cu închidere poligonală, trei laturi ale unui octagon și o sacristie realizată ulterior, alipită laturii nordice a altarului.

Tavanul, după prăbușirea bolții, este realizat din grinzi de lemn și scânduri. Fațada sudică a navei este penetrată de trei ferestre gotice realizate din piatră, iar pereții corului, de trei ferestre gotice, dintre care cea situată în axul bisericii este zidită.

De-a lungul timpului, a slujit drept lăcaș de cult mai multor confesiuni: calvinilor, care se pare că au construit-o, călugărilor, protestanților și, în prezent, romano – catolicilor.¹

2. Biserica reformată, MM-II-m-A-04774

---

¹<https://www.descoperimlumeaimpreuna.ro/biserica-romano-catolica-din-tautii-magheraus-maramure>

Biserica reformată a fost construită de credincioșii catolici, în jurul secolelor XIII – XIV. Inițial a fost o biserică boltită, dar bolțile au dispărut fără urmă. Doar câteva cadre de uși și cadrul tabernacolului au supraviețuit numeroaselor modificări.

Caracterul gotic s-a păstrat pe ancadramentul ușii sudice și pe geamuri. Contraforturile bisericii au fost construite în 1632. Biserica distrusă de tătari în 1717 a fost refăcută în 1733, de nobilul Daniel Janos de Bodoc. Atunci a fost realizat și tavanul casetat.

Acel tavan în 1911 a fost schimbat de credincioși pe tavan alb. Turnul de 32 de metri a fost construit în 1893. Pe peretele exterior se vede o tablă comemorativă în limba latină. În interiorul lăcașului există două balcoane. Orga din 1886 a fost donată de biserica evanghelică Baia Mare.

Nu se cunoaște anul constuirii, dar nici a reconstruirii zidului înconjurător. În biserică și în curtea bisericii plăci comemorative amintesc de Misztotfalusi Kis Miklos, la 300 de ani de la moartea renumitului tipograf.²

---

² www.welcometoramonia.ro

3. Noua casă parohială reformată³, MM-II-m-B-04779

4. Vechea casă parohială a bisericii reformate⁴, MM-II-m-B-04778

³ Sursa foto: Google Maps

⁴ Sursa foto: Google Maps

În această clădire, momentan, funcționează un muzeu, Muzeul Misztotfalusi Kis Miklos.

În clădirea parohiei vechi, construite în secolul XVII a fost deschis în 1991 muzeul memorial Misztotfalusi Kis Istvan (1650 – 1702), celebrului fiu al localității, care și-a dedicat întreaga viață tipăririi cărților. După școlile elementare terminate aici, a continuat studiile la Baia Mare și Aiud. După terminarea studiilor a obținut un post de rector la Făgăraș, însă el era atras de activitatea de tipografie. În 1680 la vârsta de 30 de ani pleacă la Amsterdam ca să învețe de la cei mai renumiți meșteri arta și tehnica tipăritului.

Între anii 1648 – 1686 reușește să tipărească exemplarul corectat al bibliei maghiare, Biblia Aurită. El grava, turna literele și el era și zețarul. Tipul de litere, font Janson, folosit și astăzi, provine din colecția lui de litere. Se poate cumpăra și fontul Totfalusi. El este editorul primei cărți de bucate, dar între altele a realizat și primul alfabet georgian tipărit. În scurt timp a devenit cel mai renumit gravor și turnător de litere tipografice din Amsterdam. Primea tot mai multe comenzi din străinătate. La vârsta de patruzeci de ani se întoarce acasă și preia tipografia de carte din Cluj. În planurile sale figurează și o moară de hârtie, dar cu tipărirea volumului Apologia Bibliorum întoarce împotriva sa atât preoții reformați cât și majoritatea profesorilor.

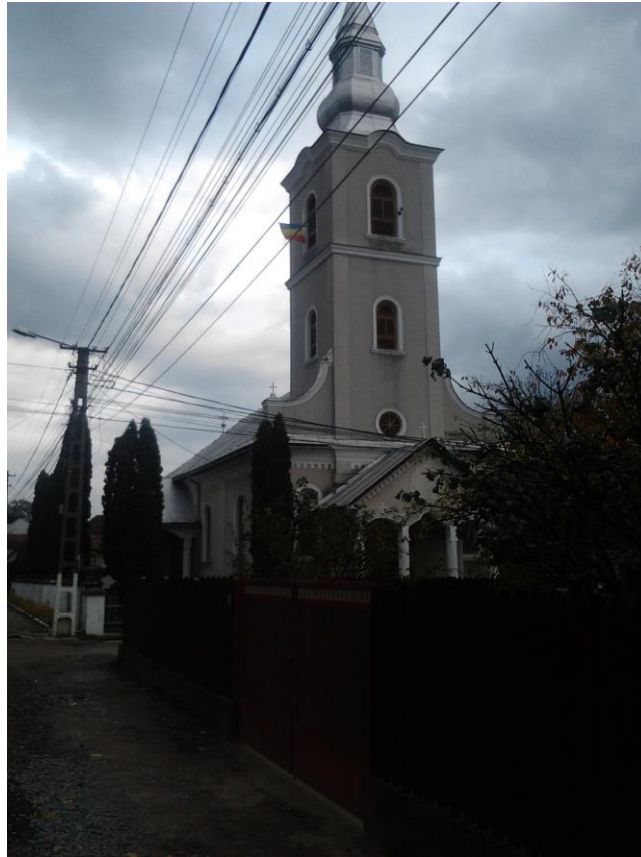
Moare în 1702 la Cluj.⁵

5. Casa Maniu, farmacie și locuință, MM-II-m-B-04775

6. Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril”, MM-II-m-B-04776

⁵<http://www.welcometoromania.ro>

Biserica Sf. Arhangheli Mihail și Gavril din Tăuții Măgherăuș, este a patra biserică construită în această parte a localității, denumită mai demult Tăuții de Jos. Biserica veche a fost distrusă odată cu așezarea în 1440. A fost construită o nouă biserică, dispărută în incendiul din 1764.

S-a construit o biserică mai mică în cimitir, care a funcționat până în 1846, când a fost terminată actuala biserică, ridicată prin contribuția credincioșilor greco – catolici și ajutorul financiar al grofului Karolyi de Carei. Iconostasul și pictura a fost realizată în 1844 de Prinț Schiller din Wiena.

În perioada 1927 – 1928 biserica a fost mărită, ajungându-se la forma actuală. Pictura actuală a fost realizată de Ziffer din Baia Mare în anul 1947. Cu un an mai târziu, odată cu interzicerea religiei greco – catolice, și această biserică a devenit ortodoxă.

În turnul bisericii sunt 3 clopote, cel mare donat de familia Karolyi, iar celelalte două sunt de la biserica arsă în 1746. În urma unui proces biserica este acum folosită alternativ, o săptămână de greco – catolici, o săptămână de ortodocși.⁶

7. Școala românească veche, MM-II-m-B-04777

8. Biserica ortodoxă „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, MM-II-m-B-04772

⁶ www.welcometoromania.ro

9. Casa de lemn a poetului erou Ion Œugariu, MM-IV-m-B-04821

Casa memorială Ion Șugariu a fost amenajată în casa în care a copilărit, fiind inaugurată în anul 1983.

Ion Șugariu a venit pe lume la data de 6 iunie 1914, în satul Băița și a fost primul născut din cei șase copii ai familiei Ion și Floarea Șugar.

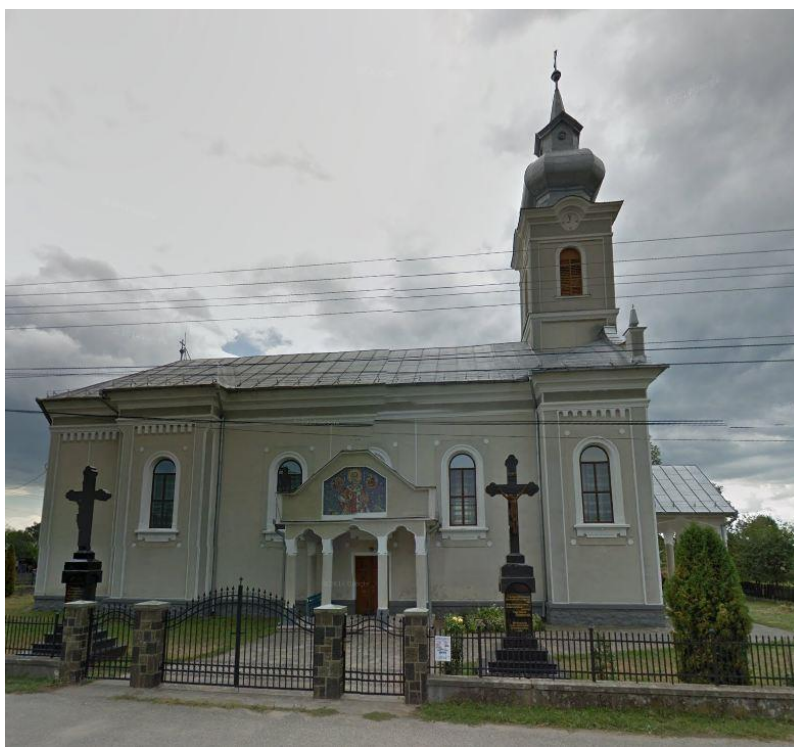
Poetul a fost ales președinte al Asociației Studenților Refugiați din toată țara, desfășurând o valoroasă activitate publicistică. A colaborat cu o seamă de publicații din capitală și din provincie, legând prietenii cu scriitori din generația tânără.

În anul 1943 a fost concentrat ca ofițer de rezervă la o școală de instrucție din Ploiești, apoi repartizat la un Regiment de infanterie din Bacău.

Casa memorială cuprinde manuscrise, fotografii, corespondență de familie, piese de mobilier și obiecte specifice zonei miniere, expodate ce reflectă viața valorosului poet. Aici este expus și jurnalul poetului, de unde aflăm etapele pe care le parcurge în război și detalii despre viața interioară a ostașului.

Ion Șugariu s-a stins din viață la 1 februarie 1945, în bătălia pentru orașul Brezno (Cehoslovacia), secerat de explozia unui proiectil inamic.

10. Cruce în memoria eroilor căzuți în primul și al doilea război mondial⁷, MM-IV-m-B-04825

Muzeul Satului⁸

⁷ Sursa foto: Google Maps

⁸ Sursa foto: <https://www.descoperimlumeaimpreuna.ro>

Pe teritoriul oraşului Tăuţii Măgherăuş se găseşte un muzeu al satului, **Muzeul „Acasă”**, care prezintă o gospodărie ţărănească integrală, originară din Bozânta Mare, care i-a aparţinut lelii Floriţa, veche de peste 300 de ani.

După ce ea a murit, gospodăria a fost moştenită de fiul acesteia, care avea de gând să demoleze casa. Profesorul Emil Crâncău a fost cel care l-a convins să o doneze localităţii Tăuţii Măgherăuş. Aşa a ajuns casa în livada şcolii.

Gospodăria este alcătuită dintr-o casă cu trei încăperi, o şură, un grajd şi un coteţ de porci. Muzeul are peste 300 de exponate, printre care obiecte casnice, ceramică, ţesături, port popular, război de ţesut etc.

Toate obiectele din muzeu au fost donate de locuitorii din Tăuţii Măgherăuş şi din localităţile aparţinătoare oraşului.

ARII NATURALE PROTEJATE

În zona studiată au fost identificate următoarele arii protejate, pentru care se impun instituirea unui regim de preservare.

Nr. crt.	denumirea ariei protejate	teritoriu administrativ	suprafaţa (ha)	categoria
1	Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare	Baia Mare – Baia Sprie – Tăuţii Măgherăuş	500.00	rezervaţie naturală

Aria naturală se află în partea nord – vestică a judeţului Maramureş (apoaie de limita teritorială a judeţului Satu Mare), în teritoriul nordic al municipiului Baia Mare, oraşului Tăuţii Măgherăuş şi al localităţii Tăuţii de Sus, la poalele sudice ale Munţilor Gutâi.

Rezervaţia naturală declarată arie protejată prin *Legea Nr. 5 din 6 martie 2000 publicată în Monitorul Oficial al României Nr. 152 din 12 aprilie 2000* (privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Naţional – Secţiunea a III – a – Arii protejate) se întinde pe o suprafaţă de 500 hectare şi se suprapune sitului Natura 2000 – *Arboretele de castan comestibil de la Baia Mare*.

Aria naturală reprezintă o zonă împădurită cu arboret de castan comestibil (*Castanea sativa*). Acesta vegetează în asociere cu specii de stejar (*Quercus robur*), gorun (*Quercus*

petraea), carpen (*Carpinus betulus*), paltin de munte (*Acer pseudoplatanus*), tei argintiu (*Tilia tomentosa*), cireș sălbatic (*Ceraus avium*) sau alun (*Corylus avellana*).

Regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a faunei și florei sălbatice este stabilit prin *Legea nr. 462/2001*, care constituie garantarea conservării durabile a patrimoniului natural. Totodată legea stipulează și constituirea, organizarea și extinderea de arii naturale într-o rețea, precum și reglementarea regimului acesteia. Legea mai prevede clasificarea ariilor naturale în mai multe categorii, pentru care trebuie instituit un regim diferențiat de ocrotire, conservare și utilizare.

Ariile protejate în totalitate pot fi supuse riscului degradării din cauza protecției insuficiente care li se asigură în prezent.

Nu se propun extinderi de intravilan în perimetrele cu arii naturale protejate, iar propunerile stabilite prin PUG nu prezintă impact asupra ariilor naturale protejate.

2.11 DISFUNCȚIONALITĂȚI:

2.11.1 Privind fondul construit și utilizarea terenurilor:

- Existența unor zone în care se manifestă alunecări de teren active și situarea unor construcții în zone cu potențial de instabilitate sau în zone inundabile;
- Existența unor zone destinate dezvoltării de locuințe, care în prezent nu sunt utilizate
- Existența unor zone destinate dezvoltării de locuințe, slab construite și cu disfuncționalități din punct de vedere al sistemului de circulații local;
- Slaba dezvoltare a structurilor turistice (capacități de cazare, unități de alimentație publică și structuri de agrement);
- Desfășurarea traficului de tranzit și a traficului de mărfuri pe DN 1 și în perimetrul zonei centrale, fapt ce afectează zonele rezidențiale și turistice învecinate.
- Slaba valorificare a potențialului deținut de terenurile situate în zonele de acces în municipiu și în proximitatea aeroportului;
- Existența unor terenuri destinate activităților productive care în prezent sunt neutilizate;
- Existența unor surse de poluare industrială (iazurile de decantare, haldele de steril) și zone poluate pe teritoriul orașului situate în imediata proximitate a zonelor destinate locuirii.

2.11.2 Echipare edilitară:

- Zone neechipate din punct de vedere edilitar.
- Starea tehnică necorespunzătoare a sistemului centralizat de alimentare cu apă și canalizare;

2.11.3 Probleme de mediu:

- Existența unor zone în care se manifestă alunecări de teren active cât și a unor zone construite cu potențial de instabilitate;
- Existența în intravilanul orașului a unor văi torențiale neîntreținute, care provoacă inundații în perioadele cu ploi abundente;
- Poluarea fonică și atmosferică a unor zone rezidențiale ca urmare a învecinării acestora cu E58;
- Poluarea din cauza învecinării zonelor de locuințe cu zonele de activități productive;
- Existența unor surse de poluare pe teritoriul orașului (zonele de activități miniere, în prezent abandonate);
- Inexistența perdelelor de protecție necesare între zonele de locuințe și zonele de producție;
- Poluarea apelor subterane;
- Poluarea solului de activitățile din domeniul minier și depozitarea deficitară a deșeurilor;
- Existența unor surse de poluare chimică a solului, iazurile de decantare și haldele de steril.

2.11.4. Spații plantate, agrement și sport

- Suprafața mică de spații verzi publice.

2.11.5. Căi de comunicație și transport

- Sinuozitatea unor trasee și declivitatea mare, cu consecințe nefavorabile asupra fluenței traficului;
- Lipsa sau discontinuitatea trotuarelor pe numeroase străzi;
- Intersecții neamenajate și neechipate cu semafoare;
- Trecuri la nivel cu calea ferată fără bariere.
- Profil carosabil necorespunzător al străzilor

2.11.6. Dezvoltare economică

- Slaba dezvoltare a structurilor turistice și dotările aferente;
- Insuficienta valorificare a resurselor turistice ale cadrului natural;
- Existența unor unități productive care continuă să afecteze factorii de mediu;

2.11.7. Evoluție demografică

- Indice scăzut de vitalitate a populației;
- Procent relativ mare al pensionarilor în cadrul populației inactive;
- Procent relativ scăzut al studenților în cadrul populației inactive.

2.12 NECESITĂȚI ȘI OPORTUNITĂȚI ALE POPULAȚIEI:

Propunerile privind organizarea viitoare social-economică și urbanistică a comunei Tăuții Măgherauș au ținut seama de necesitățile și opțiunile populației în contextul amplasării geografice, infrastructura rutieră, precum și importanța deținută de comună la nivel teritorial. Au fost consultate autoritățile locale și analizate propunerile pentru dezvoltarea de noi unități economice și de producție, precum și alte sugestii făcute pe parcursul consultărilor din perioada elaborării Planului Urbanistic General.

În discuțiile purtate cu factorii de decizie, aceștia și-au expus punctul de vedere asupra politicii proprii de dezvoltare a localității, și anume:

- Includerea în intravilan a zonelor cu potențial de dezvoltare pentru zone rezidențiale, activități productive și turistice.
  - Sporirea gradului de confort al localității prin :
    - Înființarea de noi drumuri, echiparea tuturor zonelor din intravilan cu utilități
    - Amenajarea malurilor pe anumite văi din oraș;
    - încurajarea turismului prin înființarea unor structuri cu potențial turistic, ținând cont de estetica peisajului natural și construit și de activitățile de tip cultural care încă se mai păstrează;
    - înființarea unor zone destinate activităților productive;
    - înființarea unor unități de colectare și prelucrare a produselor agricole;
    - modernizarea dotărilor existente și realizarea de noi obiective;

- crearea de spații verzi publice, spații pentru agrement și sport.
- Impulsionarea economiei locale, prin atragerea de investitori, prin dezvoltarea turismului rural și dezvoltarea producției agricole.
- Modernizarea tuturor arterelor de circulație la standarde moderne.
- Elaborarea de planuri urbanistice zonale pentru zonele de protecție a monumentelor istorice, a zonelor noi introduse în intravilan, conform Regulamentului Local de Urbanism.
- Protejarea obiectivelor cu valoare de patrimoniu și a celor cu valoare arhitecturală (case tradiționale).
- Modernizarea clădirilor publice prin menținerea elementelor tradiționale.

3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ:

3.1 STUDII DE FUNDAMENTARE:

La întocmirea Planului Urbanistic General al Orașului Tăuții Măgherăuș s-au întocmit într-o fază premergătoare studii complementare, pe domenii, care să constituie fundamentul P.U.G.:

- Studiu topografic pentru actualizare P.U.G.
- Studiu geotehnic.
- Studiu istoric.

3.2 EVOLUȚIE POSIBILĂ, PRIORITĂȚI

3.2.1 PREVEDERILE PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI NAȚIONAL – pentru Orașul Tăuții Măgherăuș:

Secțiunea I – REȚELE DE TRANSPORT:

În ceea ce privește orașul Tăuții Măgherăuș, în Secțiunea I – Rețele de transport a Planului de Amenajare a Teritoriului Național, se prevede executarea lucrărilor de modernizare pentru aeroport.

Secțiunea a II-a – APA:

Nu sunt prevederi pentru orașul Tăuții Măgherăuș.

Secțiunea a III-a – ZONE PROTEJATE:

Ca arie naturală protejată, în Planul de Amenajare a Teritoriului Național este menționată aria naturală „Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare”, care se află și pe teritoriul administrativ al orașului Tăuții Măgherăuș.

Secțiunea a IV-a – REȚEAUA DE LOCALITĂȚI:

Orașul Tăuții-Măgherăuș este situat în partea de nord-vest a Județului Maramureș, în imediata vecinătate a municipiului reședință de județ Baia Mare și este străbătut de drumul european 58.

Orașul are în componență cartierele: Tăuții Măgherăuș, Bușag, Băița, Nistru și localitățile Merișor, Bozânta Mare, Ulmoasa.

Secțiunea a V-a – ZONE DE RISC NATURAL:

Orașul Tăuții Măgherăuș este încadrat în categoria localităților cu risc mediu de producere a fenomenelor de inundabilitate produse pe cursurile de apă. Potențialul de producere al alunecărilor de teren este mediu.

Secțiunea a VI-a – ZONE TURISTICE:

Orașul Tăuții Măgherăuș este identificată ca o unitate administrativă care deține resurse antropice, dar cu probleme ale infrastructurii turistice.

3.2.2 PREVEDERI ALE PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI JUDEȚEAN MARAMUREȘ – pentru Orașul Tăuții Măgherăuș:

Pentru orașul Tăuții Măgherăuș sunt prevăzute următoarele:

- Asigurarea unui management al resurselor umane , prin asigurarea unor locuri de muncă, atât pentru persoanele fără locuri de muncă, cât și pentru proaspeții absolvenți, în căutarea unui prim loc de muncă;
- Conștientizarea populației asupra degradării mediului natural și antropic prin acțiuni de responsabilizare în masă și prin campanii de implicare directă a acestora în acest demers „pro mediu”;
- Dezvoltarea mediului antreprenorial, prin atragerea unor investiții și investitori, prin acordarea unor facilități fiscale, prin încurajarea inițiativelor de deschidere a unei afaceri;

- Promovarea multiculturalismului pregnant, prin diversificarea și creșterea frecvenței manifestărilor culturale, a conservării arhitecturii tradiționale, a perpetuării culturii populare etc.;
- Creșterea calității vieții populației prin accesul ridicat la serviciile sociale, culturale și economice și calitatea acestora;
- Continuarea acțiunilor de modernizare a rețelei de transport și comunicații, racordarea întregului teritoriu din punct de vedere tehnic în vederea asigurării unui confort mărit al populației;
- Conservarea și protecția mediului;
- Realizarea drumului expres Baia Mare – Satu Mare – Vaja (Ungaria);
- Diminuarea riscurilor alunecărilor de teren cauzate de factori naturali sau antropici și protecția mediului împotriva efectelor acestor fenomene;
- Executarea de diguri, consolidări maluri și regularizare a cursurilor de apă care străbat teritoriul studiat;
- Stoparea depozitării necontrolate a deșeurilor în zona inundabilă și pe malurile albiilor râurilor, în special a deșeurilor menajere și a rumegușului;
- Ecologizarea albiilor râurilor;
- Reducerea poluării solului și a apelor subterane datorită activităților miniere (halde de steril, iazuri de decantare, ape de mină etc.);
- Reducerea impactului asupra mediului datorat exfiltrațiilor din depozitele de deșeuri din mediul urban/rural și din perimetrul siturilor miniere cu activitate sistată;
- Lucrări de stabilizare și ecologizare la iazurile de decantare (Bozânta Mare);
- Implementarea unui sistem integrat de gestiune a deșeurilor menajere;
- Colectarea selectivă, reciclarea și valorificarea fracțiilor recuperabile din deșeurile menajere și a celor asimilabile;
- Plan de refacere a mediului pentru perimetrul minier Băița – Nistru (închidere galerii, reconstrucție ecologică la 9 halde de steril, sistem de tratare ape de mină – dren de calcar, dezafectare clădiri – fără iaz);
- Reabilitarea rezervației de castan comestibil de la Baia Mare – castanul de aici este afectat de ciuperca „Cryphonectria parasitica”, cunoscută sub numele de cancerul de scoarță;

- Devierea, modernizarea și extinderea rețelei de gaz
- Devierea, modernizarea și extinderea rețelei de electricitate
- Amenajarea unor zone de agrement (lac Nistru) frecventate atât pentru amatorii unor activități de agrement nautice cât și pentru pescari;
- Conservarea monumentelor istorice, în strânsă colaborare sau în parteneriat cu instituțiile muzeale existente.

3.2.3. PREVEDERI ALE PLANULUI DE AMENAJARE A TERITORIULUI ZONAL – MUNȚII GUTINULUI

- reabilitarea, protecția și valorificarea durabilă a resurselor naturale;
- eliminarea sau stabilizarea alunecărilor de teren din cauze naturale (precipitații atmosferice, eroziunea apelor curgătoare, acțiunea apelor subterane);
- eliminarea sau stabilizarea alunecărilor de teren din cauze antropice (defrișarea abuzivă a pădurilor, pășunat abuziv, săpături la baza versanților pentru diverse construcții);
- prevenirea degradării terenurilor prin alunecări de teren;
- eliminarea poluării solului, apei subterane, aerului și peisajului în interiorul localităților și zonele adiacente, patrimoniului natural și construit cauzat de existența depozitărilor necorespunzătoare de deșeuri;
- promovarea educației ecologice a turiștilor și informării în legătură cu efectele negative ale poluării zonelor montane cu deșeuri menajere;
- eliminarea poluării necontrolate cu substanțe și deșeuri periculoase;
- eliminarea poluării solului și apelor de suprafață cauzată de depozitarea necontrolată a deșeurilor lemnoase;
- garantarea protejării și utilizării durabile a ariilor naturale valoroase și a biodiversității;
- gestionarea durabilă a fondului forestier;
- protejarea zonelor cu valori de patrimoniu construit;
- conservarea și reabilitarea monumentelor istorice;
- valorificarea patrimoniului cultural construit și conturarea unei identități locale bazate pe istoria și tradiția din zonă;
- îmbunătățirea dotărilor de cultură în corelare cu nevoile populației și resursele de patrimoniu cultural, local și regional;

- asigurarea accesului locuitorilor la dotări de sport și agrement în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață în localități și a creșterii atractivității lor;
- protecția calității apelor;
- îmbunătățirea și creșterea siguranței circulației, fluidizarea traficului pe traseele rutiere de interes național și local;
- crearea/modernizarea rețelei rutiere cu rol turistic;
- dezvoltarea traficului aerian de călători și marfă;
- re tehnologizarea și modernizarea stațiilor de transformare existente;
- modernizarea liniilor de înaltă tensiune;
- dezvoltarea și modernizarea rețelelor de distribuție de medie tensiune;
- dezvoltarea rețelelor de distribuție pe joasă tensiune;
- echiparea energetică necesară dezvoltării turismului;
- creșterea nivelului de pregătire profesională și informare în domeniul agro – industrial și agro – turistic;
- promovarea dezvoltării sectorului privat în industrie ca element important de susținere a economiei locale;
- dezvoltarea unor structuri industriale alternative prin care să se elimine riscul socio – economic reprezentat de caracteristica monoindustrială a teritoriului zonal;
- îmbunătățirea accesului zonelor cu potențial turistic prin reabilitarea infrastructurii tehnice;
- îmbunătățirea sistemului de informare și promovare a turismului;
- asigurarea corespunzătoare a resurselor umane în turism.

3.2.4.PREVEDERI ALE PLANULUI STRATEGIC DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMIC AL ORAȘULUI TĂUȚII MĂGHERĂUȘ, JUDEȚUL MARAMUREȘ:

Principalele direcții strategice pe care dezvoltarea Orașului Tăuții Măgheraș ar trebui să le urmeze sunt:

- Îmbunătățirea și extinderea infrastructurii de transport rutier;
- Îmbunătățirea și extinderea sistemului de alimentare cu energie electrică;
- Extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă și canalizare menajeră;

- Sprijinirea întreprinzătorilor privați în cunoașterea cerințelor europene privind dezvoltarea afacerilor;
- Dezvoltarea infrastructurii economice;
- Creșterea competitivității economiei regionale;
- Îmbunătățirea serviciilor de sănătate, promovarea unor servicii medicale de calitate;
- Îmbunătățirea sistemului de educație și formare;
- Îmbunătățirea sistemelor de management și gestionarea deșeurilor;
- Prevenirea și combaterea efectelor nocive ale factorilor naturali asupra mediului;
- Dezvoltarea spațiilor verzi și crearea unor perdele vegetale de protecție;
- Dezvoltarea infrastructurii de turism;
- Protejarea și punerea în valoare a potențialului turistic local;
- Reabilitarea fostelor galerii miniere.

3.3. PRIORITĂȚI DE INTERVENȚIE:

1. Zone de dezvoltare. Extinderea intravilanului:

- Restructurarea zonelor dezafectate sau/și cu utilizare neadecvată;
- Urbanizarea zonelor din intravilan (asigurarea de accese, rețele edilitare);
- Extinderea echilibrată a intravilanului, conform estimărilor suprafețelor necesare de teren și a unor suprafețe rezervă pentru evoluții imprevizibile;
- Delimitarea intravilanului;
- Ocuparea prioritară a suprafețelor libere aflate deja în intravilan și etapizarea extinderii intravilanului (politica de dezvoltare ”de la centru spre periferie”).

2. Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii edilitare:

- Modernizarea drumurilor;
- Reabilitarea, dezvoltarea și modernizarea rețelei stradale;
- Extinderea sistemului centralizat de alimentare cu apă pentru toate zonele din perimetrul intravilan;
- Realizarea sistemului centralizat de canalizare menajeră pentru toate zonele din perimetrul intravilan;
- Extinderea sistemului centralizat de alimentare cu gaze naturale;

- Regularizarea, decolmatarea și amenajarea văilor prin îndiguire împotriva inundațiilor.

3. Creșterea confortului locuirii

- Extinderea spațiului locativ;
- Crearea de noi dotări publice;
- Suplimentarea spațiilor verzi publice;
- Echiparea tehnico-edilitară a zonelor rezidențiale, asigurarea de accese carosabile;
- Încurajarea folosirii sistemelor de producere a energiei alternative pe baza potențialului regenerabil existent (solar, eolian, geotermal, etc);
- Evitarea supradensificării în zonele centrale;
- Protejarea construcțiilor valoroase din punct de vedere al arhitecturii vernaculare.

4. Dezvoltarea activităților economice:

- Valorificarea optimă, durabilă a potențialului de dezvoltare economică locală, în mod special prin încurajarea practicării unor forme de agricultură performantă și eficientă;
- Atragerea de investitori, prin crearea premiselor necesare dezvoltării sectorului industrial, agrozootehnic, turistic și servicii: stabilirea zonelor destinate acestui sector, echiparea cu rețele edilitare și realizarea acceselor, acordarea unor facilități pentru investitori, etc.
- Valorificarea produselor naturale/tradiționale provenite din activitățile gospodărești ale locuitorilor;
- Sprijinirea înființării unor ferme în domeniul zootehniei și legumiculturii;
- Etapizarea consumului de resurse financiare.

5. Îmbunătățirea gestiunii patrimoniului natural și protecția mediului:

- Delimitarea și instituirea zonelor de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu: monumente arhitecturale, monumente ale naturii;
- Regularizări, decolmatări și îndiguiuri ale văilor ce pot cauza producerea de inundații;
- Implementarea sistemului selectiv de gestiune a deșeurilor;
- Amenajarea de noi spații verzi publice: înființarea de parcuri, dotări de agrement;
- Delimitarea spațiilor verzi, protejarea și amenajarea spațiilor libere;

- Asigurarea unui procent cât mai mare de spații verzi publice în zonele dens construite și frecventate de locuitori;
- Limitarea ocupării cu construcții în zonele cu riscuri naturale;
- Înființarea unor perdele vegetale cu rol de protecție între sursele de emisii (zone industriale, zootehnice) și zonele rezidențiale;
- Crearea unor puncte de informare turistică;
- Amenajarea unor puncte de odihnă;
- Instruirea localnicilor în activități de turism cu scopul valorificării produselor locale și a serviciilor turistice.

6. Asigurarea accesului la învățământul de calitate:

- Asigurarea unităților de învățământ preșcolar/școlare;
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale a școlilor locale;
- Modernizarea și reabilitarea terenurilor de sport.

3.4. OPTIMIZAREA RELATIILOR ÎN TERITORIU

Pentru optimizarea relațiilor în teritoriu, pe baza studiilor efectuate privind teritoriul administrativ și a relațiilor de interdependență dintre localități și vecinătăți, se propun:

- valorificarea amplasării localității în contextul cadrului natural;
- colaborarea cu localitățile învecinate pentru realizarea unor obiective legate de valorificarea potențialului natural și protecția mediului, cum ar fi folosirea resurselor de apă, gospodărirea deșeurilor, zone de agrement, etc.;
- controlul modului de folosință a teritoriului, corecta gestionare și oprirea tendințelor de folosire excesivă a acestuia;
- corecta extindere a localității prin realizarea în prealabil a studiilor de infrastructură și de utilități necesare pentru evitarea disfuncționalităților;
- respectarea zonificării funcționale și a limitei intravilanului propus.

3.5. DEZVOLTAREA ACTIVITĂȚILOR

1. Dezvoltarea de industrii mici prelucrătoare și de bunuri de consum

a. Dezvoltarea Intreprinderilor mici specializate pentru prelucrarea unor părți componente realizate în municipiul Baia Mare

Pe această cale s-ar putea fructifica excedentul de forță de muncă mediu calificată existentă.

b. Dezvoltarea unor întreprinderi mici specializate în producerea de unelte pentru uz casnic și gospodăresc

Stabilizarea forței de muncă locale va influența direct consumul și implicit cererea de bunuri de consum pentru activități casnice și gospodărești. Producerea și întreținerea unor astfel de bunuri poate fi un sector cu dezvoltare de durată, dar limitată.

c. Dezvoltarea unor întreprinderi mici pentru produse alimentare specifice și tradiționale

Producerea și promovarea unor bunuri de consum tradiționale și specifice (conserve de fructe; valorificarea pe scara industrială a castanelor și a produselor derivate) poate ocupa o pondere permanentă în mica industrie locală și poate participa la promovarea imaginii zonei.

2. Dezvoltarea serviciilor

Mica industrie, oricât de benefică ar putea fi pentru o comunitate, nu poate oferi o absorbție semnificativă a forței de muncă fiind limitată de progresul industrial și tehnologic de dimensiunea pieței locale și alți factori generali. În această situație sectorul terțiar al serviciilor poate fi o soluție efectivă.

Serviciile, indiferent de categoria lor, fie că sunt servicii comunitare, fie că sunt servicii comerciale pot constitui cea mai importantă componentă a dezvoltării economice și sociale.

a. Servicii comerciale

Deși de regulă apar ca un răspuns la cererea manifestată pe o anumită piață, serviciile pot stimula consumul prin crearea unei obișnuite de consum și chiar a unor nevoi noi.

Serviciile comerciale pot avea rolul lor în stabilizarea migrației populației către centrele comerciale mai mari.

Având de cele mai multe ori un pregnant caracter social, dezvoltarea serviciilor comerciale poate beneficia de atenția administrației locale prin crearea unor facilități pentru înființarea lor. Astfel dacă din punct de vedere spațial există resurse se pot organiza mici centre comerciale care, în baza unor programe riguroase pot fi folosite de către marii comercianți din centrele comerciale mari.

Comerțul local poate fi astfel stimulat, antrenând după sine dezvoltarea celorlate servicii comerciale de întreținere și mentenanță.

b. Serviciile bancare

Serviciile bancare pot și trebuie să constituie o altă componentă în dezvoltarea locală prin înființarea de agenții ale băncilor care activează la nivelul zonei, dar mai ales prin creșterea numărului de agenți economici care oferă servicii bancare și financiare.

3. Turismul

Subordonându-se strategiei de dezvoltare a zonei de nord vest, administrația locală trebuie să ia acele măsuri care vor avea ca urmare dezvoltarea turismului prin atragerea în circuitul economic a resurselor naturale identificate pe teritoriul orașului și susținerea activităților de turism.

Deși Tăuții Măgherauș nu are o tradiție turistică, distanța mică față de Baia Mare îl poate transforma într-o zonă de atracție pentru turismul de week - end. Valorificarea resurselor locale, poate determina și dezvoltarea agroturismului ecologic, cu condiția asigurării celorlate facilități (drumuri, transport).

Potențialul turistic și de agrement real, pot face din dezvoltarea activităților de agroturism ca o soluție economică și ecologică la turismul practicat prin rețeaua hoteliera, reprezentând o premisă pentru creșterea economică a orașului. Astfel, este necesar ca autoritățile locale să se implice activ în susținerea acestui tip de turism printr-o strategie de marketing turistic și să susțină pe localnici pentru îmbunătățirea calității serviciilor oferite turiștilor care preferă această formă de turism.

Dezvoltarea turistică este însă condiționată de aplicarea unor măsuri ferme de îmbunătățire a calității mediului și menținere a biodiversității. Toate măsurile care vor fi luate de administrația locală pentru conservarea mediului vor avea efect implicit în dezvoltarea turistică și nu numai, având în vedere gradul ridicat de poluare în Baia Mare și în general în întreaga zonă.

Localitatea Ulmoasa este una foarte bine prezervată din punct de vedere natural și arhitectural, prin urmare prezintă un real potențial turistic al zonei.

4. Agricultură

Agricultura, ca și celelalte activități economice, va avea un caracter preponderent de suport al activității turistice și va contribui în special la asigurarea resurselor locale.

În special se va continua dezvoltarea sectorului zootehnic care va asigura necesarul de consum al populației locale, dar poate contribui într-o bună măsură și la asigurarea cu produse de bază a populației Municipiului Baia Mare.

Producția animalieră va menține în continuare producția de masă verde în pășunile existente și poate influența direct dezvoltarea micii industrii alimentare.

Legumicultura poate fi deasemenea o opțiune în dezvoltarea agricolă, putându-se asigura necesarul de consum al populației locale.

5. Construcții și investiții

Asigurarea unui mediu sănătos corespunzător normelor Uniunii Europene poate determina o migrație semnificativă dinspre Baia Mare (facilitată de distanța mică) înspre Tăuții Măgherauș fie în scop turistic, fie pentru stabilirea unei reședințe pentru populația din zonă.

3.5 EVOLUTIA POPULATIEI

În contextul societății contemporane, când dezvoltarea cunoaște un ritm accelerat, nevoia prognozelor demografice devine imperioasă datorită implicațiilor evoluției populației și implicit ale fenomenelor demografice în evoluția vieții socio – economice a societății. Prognoza demografică este acea variantă a proiectărilor demografice care are probabilitatea cea mai mare de a se realiza, prin proiectare demografică determinându-se volumul unei populații plecând de la structura pe vârste și sexe la un moment dat și emițând ipoteze asupra evoluției probabile a celor trei componente care modifică în timp numărul și structura populației: mortalitate, fertilitate și migrație. Distingem două mari tipuri de abordare a evoluției probabile:

1. Abordarea tendențială – pornește de la ipoteza că factorii care au determinat evoluțiile trecute și actuale vor acționa și în viitor în același sens;

2. Abordarea normativă – pleacă de la ipoteza că evoluțiile componentelor în țări mai puțin dezvoltate din punct de vedere socio – economic și cultural vor urma, cu un decalaj în timp și cu unele particularități, evoluțiile pe care le-au avut la același stadiu de dezvoltare populațiile din țările avansate.

Evoluția populației este influențată de o serie de factori: elemente demografice – posibilitățile de creștere naturală a populației în funcție de evoluția contingentului fertil și de

evoluția probabilă a indicilor de natalitate, de numărul populației vârstnice și evoluția probabilă a mortalității, de comportamentul specific al femeilor față de natalitate, etc.; posibilitățile de ocupare a resurselor de muncă în raport cu locurile de muncă existente și posibil de creat, veniturile potențiale pe care le pot oferi acestea; gradul de atractivitate al localității ca o consecință directă a numărului și calității dotărilor publice, condițiilor de locuit, gradul de echipare edilitară a localității.

Acest fapt susține necesitatea luării unor măsuri care să aibă ca scopuri finale îmbunătățirea potențialului demografic, dezvoltarea resurselor umane și creșterea gradului de ocupare a forței de muncă:

- susținerea natalității prin flexibilizarea oportunităților pe care le au femeile tinere de a se dezvolta profesional, concomitent cu procesele de întemeiere a unei familii și de naștere și creștere a copiilor;
- facilități economico-financiare și privind locuirea acordate tinerelor familii;
- creșterea cantitativă și calitativă a serviciilor oferite familiilor tinere;
- asigurarea accesului la servicii de sănătate de calitate și dezvoltarea serviciilor de asistență socială;
- stimularea încadrării în muncă a tinerilor;
- diversificarea ofertei de locuri de muncă, a activităților economice și instituirea unor programe de formare și reconversie profesională;
- creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin dezvoltarea unor programe destinate tinerilor, femeilor și șomerilor;
- îmbunătățirea nivelului de instruire și a abilităților profesionale și tehnice în vederea asigurării unei forțe de muncă adaptabilă la cerințele pieței;
- promovarea antreprenoriatului prin furnizarea de sprijin pentru persoanele care încep să administreze o afacere.

Se constată o creștere demografică în ultimii ani pe teritoriul administrativ al orașului Tăuții Măgherauș.

3.6 ORGANIZAREA CIRCULAȚIEI

Planul Urbanistic General include un set de propuneri, recomandări și reglementări care vizează îmbunătățirea organizării infrastructurii de trafic și o mai bună accesare a zonelor

constituite. Deasemenea, PUG-ul trasează tramele stradale majore pentru zonele de urbanizare. Pentru străzile propuse, sunt reglementate atât traseele, cât și profilele caracteristice.

Suprafețele necesare pentru realizarea măsurilor privind deschiderea de străzi noi, prelungirea unor străzi, lărgirea unor străzi etc. vor trece în domeniul public.

Rețeaua stradală din intravilan:

Se impune reabilitarea drumurilor locale, modernizarea lor prin lărgiri ale carosabilului, realizarea de trotuare, fâșii plantate, respectând profilele transversale tip propuse pe planșele anexate, astfel încât lățimea unei benzi de circulație să fie de minim 3 m, minim 1,00 pentru spații verzi și cel puțin 1,00 m pentru trotuare.

Deschiderea de noi trame stradale:

Prin introducerea unor zone noi în intravilan, vor fi necesare completări ale rețelei secundare locale. Acestea sunt figurate pe planșa de Reglementări Urbanistice – Zonificare. Prin prezenta documentație se stabilește categoria tehnică și profilele transversale ale arterelor (vezi planșe anexate), precum și traseul lor orientativ. Definitivarea traseelor se va face în faza proiectelor de specialitate.

Rețea de piste pentru biciclete:

Se propune amenajarea rețelelor pentru biciclete fie integrate profilelor stradale, fie în afara acestora (trasee verzi).

3.7. INTRAVILAN PROPUS. ZONIFICARE FUNCȚIONALĂ.BILANT TERITORIAL.

În cadrul Planului Urbanistic General s-au stabilit suprafețele de teren care alături de cele existente vor forma noul intravilan. Extinderile propuse au fost făcute de comun acord cu autoritățile locale ca urmare a cererii de terenuri pentru dezvoltarea activităților productive, industriale și agrozootehnice, a serviciilor, sectorului de locuințe și turistic.

BILANTUL TERITORIAL PROPUS AL SUPRAFETELOR CUPRINSE IN LIMITA TERITORIULUI ADMINISTRATIV

SITUATIA PROPU SA									
TERITORIUL ADMINISTRATIV AL UNITATII DE BAZA	AGRICOL	NEAGRICOL						TOTAL NEAGRICOL	TOTAL
	TOTAL AGRICOL	PADURI	APE	DRUMUR I SI CAI FERATE	CURTI-CONSTR UCTII	NEPRODUCTIV			
EXTRAVILAN	320,17	8713,00	98,20	47,38	0,00	209,00	9067,58	9387,75	
INTRAVILAN	2356,83	0,00	19,80	45,62	308,00	0,00	373,42	2730,25	
TOTAL	2677,00	8713,00	118,00	93,00	308,00	209,00	9441,00	12118,00	
% DIN TOTAL	22,09	77,91							100,00

O dată cu aprobarea Planului Urbanistic, suprafețele de teren ocupate de terenuri agricole vor respecta funcțiunea stabilită prin P.U.G.

Limita noului intravilan a fost astfel stabilită încât să cuprindă toate construcțiile existente, precum și suprafețele necesare dezvoltării, pe care urmează să se realizeze obiectivele propuse.

S-a urmărit trasarea limitei intravilanului pe limite de parcele și simplificarea acestora în vederea bornării.

De asemenea, s-au scos din intravilan suprafețele de teren unde nu sunt prevăzute extinderi.

Suprafața cuprinsă în noul intravilan este de **2730,25 ha**, reprezentând **22,5 %** din teritoriul administrativ al orașului, ea fiind cu **561,85 ha** mai mare decât cea actuală.

Modificarea intravilanului este o consecință a corelării intravilanului existent cu situația actuală a zonei construite și a perspectivelor de dezvoltare.

Extinderea intravilanului a avut în vedere următoarele obiective:

- **Modificarea limitei UAT**
- **Respectarea prevederilor legale în vigoare;**
- **Respectarea documentațiilor de amenajare a teritoriului privind gestiunea rațională a resursei funciare;**
- **Necesitatea unei dezvoltări urbanistice controlate, coerente și durabile, care asigură calitatea vieții;**
- **Viabilitatea și fezabilitatea extinderii rețelei stradale și a rețelei de infrastructură edilitară pentru zonele noi, prin prisma analizei cost – beneficiu asupra investițiilor din bugetul public;**

- Necesitatea concentrării investițiilor de dezvoltare în zone din interiorul intravilanului actual, astăzi părăsite sau utilizate inadecvat, cu avantajul economic al pre-existenței echipărilor edilitare și al acceselor stradale asigurate;
- Necesitatea asigurării de terenuri exploatabile agricol în vederea susținerii economiei agrare;
- Necesitatea protejării cadrului natural, ca susținător al calității ecologice;
- Necesitatea asigurării calității vieții pentru cetățeni, prin rezervarea suprafețelor necesare pentru realizarea arterelor de trafic, a infrastructurii edilitare, a dotărilor și echipamentelor publice (sănătate, învățământ, spații verzi, sport, etc.);
- Valorificarea, conservarea și protejarea fondului construit valoros și a peisajului cultural ca factor al dezvoltării și al identității teritoriale.

Față de situația existentă a intravilanului și a zonificării, se propun următoarele modificări (a se studia planșa de Reglementări Urbanistice – Zonificare):

- Mărirea intravilanului pentru extinderea zonelor de locuit;
- Dezvoltarea zonelor de producție, depozitare;
- Crearea de noi spații verzi publice: parcuri, scuaruri, locuri de joacă și odihnă, perdele de protecție față de infrastructura tehnico – edilitară, fâșii plantate pentru protecție sanitară;
- Dezvoltarea sectorului turistic.

Repartiția teritoriului în intravilanul propus, în comparație cu cel existent la nivel de comună:

BILANT TERITORIAL ORASUL TAUTII MAGHERAUS				
Zone functionale	Existent		Propus	
	Suprafata	Procent	Suprafata	Procent
Locuinte si functiuni complementare	1414,31	65,22	1792,94	76,49
Unitati industriale si depozite	333,29	15,37	446,63	19,05

Unitati agrozootehnice	4,95	0,23	31,14	1,33
Institutii si servicii de interes public	13,08	0,60	13,08	0,56
Cai de comunicatie si transport din care:	172,51	7,96	198,82	8,48
rutier	33,39	1,54	38,76	1,65
feroviar	6,86	0,32	6,86	0,29
aerian	132,26	6,10	153,20	6,54
Spatii verzi, sport, agrement, protectie	202,00	9,32	219,38	9,36
Constructii tehnico edilitare	1,60	0,07	1,60	0,07
Gospodarie comunala, cimitire	6,86	0,32	6,86	0,29
Destinatie speciala	0,00	0,00	0,00	0,00
Alte terenuri (Ape,	19,80	0,91	19,80	0,84
TOTAL	2168,40	100,00	2730,25	116,47

Analizând bilanțul teritorial la nivel de comună se constată următoarele:

- Zona funcțională principală este cea de locuințe și funcțiuni complementare, ocupând un procent de peste 70%;
- Zona unităților industriale și a depozitelor a fost majorată semnificativ, cu 113,34 ha față de cea existentă;
- S-a propus o extindere și pentru zona unităților agrozootehnice, cu 26,19 ha față de cea existentă.

Repartiția pe trupuri:

Oraș Tăuții Măgherăuș	2730,25
Trup A	2043,41
Trup B	311,10
Trup C	28,97
Trup D	0,93
Trup E	0,49
Trup F	232,98
Trup G	6,75
Trup H	0,14
Trup I	4,06

Trup J	8,29
Trup K	1,39
Trup L	4,24
Trup M	83,33
Trup N	4,13
Trup O	0,58

3.8. MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

Pentru evitarea producerii unor alunecări de teren, inundații, eroziuni ce pot pune în pericol cadrul construit din teritoriul orașului Tăuții Măgherauș și viața locuitorilor, pe baza informațiilor oferite de Primăria Orașului Tăuții Măgherauș, se instituie în cadrul zonelor afectate de alunecări de teren sau cu risc de inundabilitate, zone cu interdicție de construire (conform Regulamentului General de Urbanism, HG 525/1996 Art 10 Expunerea la riscuri naturale) până la eliminarea riscurilor. Stabilirea măsurilor de înlăturare, prevenire se vor stabili prin studii de specialitate .

Pentru îmbunătățirea cadrului natural și a condițiilor de locuit în orașul Tăuții Măgherauș, se recomandă următoarele:

- Lucrări de combatere a eroziunilor și de consolidare a versanților afectați de alunecări de teren;
- Lucrări de drenare și canalizare a apelor pluviale, pentru a se evita formarea zonelor mlăștinoase și scurgerea apelor infiltrate pe frunțile de terasă, în scopul diminuării riscului de alunecare a terenului.
- Indiguirea zonelor inundabile cauzate de cursurile de apă
- Executarea unor lucrări de specialitate (puțuri și drenuri pentru colectarea și dirijarea apelor).
- Lucrări de regularizare a cursurilor de apă
- Lucrări de igienizare a apelor de suprafață, prin eliminarea oricăror obstacole care reduc secțiunea de scurgere.
- Măsuri de interdicție temporară de construire până la eliminarea riscurilor (prin elaborarea studiilor de specialitate care vor stabili debitul apei, viiturile, adâncimea acestora și măsurile specifice de prevenire/atenuare a efectelor)

3.9. DEZVOLTARERA ECHIPĂRII EDILITARE

3.9.1. Gospodărirea apelor:

Având în vedere importanța apelor ca factor de mediu, pentru om și societate, se impune cu prioritate protejarea acestora.

Toate apele de suprafață vor fi protejate în conformitate cu prevederile Legii Apelor nr. 107/1996.

Se vor executa lucrări de refacere și extindere a regularizării râurilor și pâraurilor din zonă.

Se va corecta regimul torențial al tuturor pâraielor din teritoriul administrativ pentru a se evita inundarea și deteriorarea terenurilor agricole, a zonelor construite publice sau private.

Pentru preluarea apelor care șiroiesc pe versanți în perioadele cu precipitații abundente se vor realiza șanțuri de gardă la baza versanților, care vor dirija aceste ape în văile din apropiere.

Se vor organiza lucrări de igienizare a apelor de suprafață care strabat teritoriul administrativ prin eliminarea oricaror descărcări de ape uzate menajere.

3.9.2. Lucrări hidroedilitare

Pentru îmbunătățirea sistemului centralizat de alimentare cu apă și canalizarea apelor uzate ale orașului, precum și pentru asigurarea alimentării cu apă potabilă și a canalizării apelor uzate în extinderile teritoriale propuse în prezenta documentație sunt necesare următoarele măsuri:

I. Alimentare cu apă

Pentru o mai bună asigurare a debitului de apă către locuitorii orașului, în condițiile creșterii ponderii locuințelor cu instalații de preparare locală a apei calde, se consideră necesară o analiză tehnico – economică a situației existente.

Pe baza acestei analize se vor propune soluții de optimizare investițională și operațională a actualului sistem de alimentare cu apă.

Distribuția apei în aceste zone se va face prin extinderi ale rețelei de distribuție existente.

Se va asigura alimentarea cu apă potabilă în toate zonele din intravilanul existent și propus, prin extinderi ale rețelelor existente. Pentru localitatea Ulmoasa se vor lua în considerare și soluții locale (captări de apă).

2. Canalizarea apelor uzate

Propunerile făcute pentru îmbunătățirea activității în domeniul gospodăririi apelor, la nivelul orașului vor fi susținute prin studii de fezabilitate elaborate de către persoane sau instituții atestate pentru practică în acest domeniu.

Se va asigura canalizarea menjaeră în toate zonele din intravilanul existent și propus, prin extinderi ale rețelelor existente.

3.9.3. Alimentare cu energie electrică

Principalele lucrări de investiții în domeniul alimentării cu energie electrică urmăresc în special o creștere a siguranței în exploatare prin modernizări și re tehnologizări ale instalațiilor energetice.

Sunt prevăzute de asemenea o serie de lucrări în scopul amplificării rețelelor electrice pentru deservirea noilor zone ale orașului propuse pentru dezvoltarea urbanistică.

Principalele direcții de strategie de dezvoltare sunt:

- Reabilitarea și modernizarea rețelelor de distribuție de înaltă, medie și joasă tensiune;
- Restructurarea și automatizarea rețelelor de distribuție.

Propuneri de amplificare a rețelelor de distribuție în zonele propuse a avea o dezvoltare urbanistică în ultimii ani

În următorii ani orașul Tăuții Magherăuș va cunoaște o dezvoltare urbanistică importantă. Este avut în vedere în primul rând o creștere a spațiului locativ precum și a cererii unor unități economice sau de interes social.

Alimentarea cu energie electrică a noilor zone rezidențiale sau de alt interes se va face prin extinderea rețelelor de medie și de joasă tensiune. Acestea vor urmări trama stradală existentă sau care se propune prin actualul Plan Urbanistic General și se vor dispune îngropat, în canale tehnice.

3.9.4. Telefonie

Rețeaua de telefonie fixă este funcțională și satisface cerințele locuitorilor, oferind și servicii de internet. De asemenea, există trei operatori care asigură serviciile de telefonie mobilă.

3.9.5. Alimentare cu energie termică

Asigurarea încălzirii locuințelor și a clădirilor de utilitate publică, se va realiza în sistem individual, prin centrale termice folosind combustibil solid sau gazos.

Se vor lua în considerare aplicarea sistemelor de producere a energiei prin metode alternative (panouri solare montate pe acoperișurile clădirilor, panouri electrice, etc.)

3.9.6. Alimentare cu gaze naturale

Pentru alimentarea corectă cu căldură și apă caldă menajeră a consumatorilor din orașul Tăuții Măgherauș, precum și pentru asigurarea consumatorilor industriali este necesară menținerea în bune condiții a rețelelor de gaze naturale de repartiție de medie presiune și de distribuție de joasă presiune, precum și dezvoltarea acestora în zonele de extindere.

În ceea ce privește modul de alimentare cu gaze naturale a zonelor propuse pentru extinderea intravilanului orașului, aceste zone vor fi racordate la rețelele de distribuție de presiune redusă, alimentate din stațiile de reglare de sector (SRS) existente pe teritoriul orașului. Se va ține seama de amplasamentul acestor zone și de capacitățile instalate în principal în rețele și, în secundar, în stațiile de reglare de sector, capacitatea acestora din urmă putând fi suplimentată mai ușor prin schimbarea sau amplificarea echipamentelor existente.

În noile zone, rețeaua de distribuție de presiune redusă va fi de tip buclat, conductele urmând a fi amplasate pe fiecare dintre străzile propuse a deservi aceste zone.

Atât la noii consumatori, cât și la cei existenți este necesară respectarea condițiilor de montare și exploatare a instalațiilor și echipamentelor consumatoare de gaze naturale în conformitate cu legislația în vigoare.

3.9.7. Gospodărire comunală:

Se impune implementarea sistemului selectiv de gestiune a deșeurilor. Colectarea selectivă va fi implementată printr-un program gradat.

Conform Sistemului integrat de management al deșeurilor al județului Maramureș, colectarea directă a deșeurilor din orașul Tăuții Măgherauș se va realiza de către firme specializate, iar deșeurile vor fi transportate la stația de transfer din localitatea Sârbi.

3.10. PROTECȚIA MEDIULUI

În urma analizei problemelor de mediu s-au conturat propunerile și măsurile de intervenție ce se impun pentru protecția mediului :

- Limitarea extinderii zonei construite în zonele cu terenuri ce prezintă pericol de prăbușiri, alunecări, terenuri inundabile și în zonele naturale prevăzute prin proiect;
- Măsuri și acțiuni pentru eliminarea sau reducerea instabilității versanților și a declanșării fenomenelor de alunecare din cauze naturale și antropice;
- Măsuri la nivelul agenților economici, potențiale surse de poluare prin reglementări în utilizarea terenului, respectarea distanțelor de protecție și evitarea amplasării unor funcțiuni ce pot genera sau generatoare de poluare;
- Ecologizarea zonelor industriale poluante, abandonate, de ex. exploatații miniere abandonate; menținerea stabilității zonelor ecologizate (iazuri de decantare, halde de steril).
- Mărirea suprafețelor zonelor verzi; îndesirea sau crearea perdelelor verzi din jurul platformelor industriale;
- Reabilitarea și extinderea rețelelor edilitare;
- Amenajarea cursurilor de apă cu fenomene de eroziune a solului și apărări de maluri;
- Delimitarea, instituirea și respectarea zonelor de protecție a monumentelor istorice și arheologice și a zonelor protejate naturale și construite;
- Respectarea distanțelor de protecție sanitară față de sursele de poluare sau disconfort (unități economice, cimitire, stații de epurare și trasee tehnico edilitare).

Este necesară stoparea extinderii zonelor de locuit pe terenurile din zonele cu pericol de alunecare/prăbușire și controlul regimului de construire în zonele cu terenuri cu restricții pentru construcții. Se vor lua măsuri pentru punerea în aplicare a propunerilor Planului Urbanistic General cu privire la amenajarea și dezvoltarea parcurilor, a zonelor verzi, plantațiilor de aliniament și de protecție, a zonelor de agrement.

Pentru ariile naturale protejate se propune realizarea planurilor de management pentru a asigura menținerea habitatelor și/sau îndeplinirea necesităților unor anumite specii.

Obiective de management:

- *păstrarea și menținerea condițiilor de habitat necesare pentru protecția unor specii semnificative, grupuri de specii, comunități biotice sau trăsături fizice ale mediului acolo unde acestea necesită o manipulare specifică din partea omului pentru un management optim;*
- *facilitarea cercetării științifice și monitorizării ca activități primare asociate cu managementul durabil al resurselor naturale;*
- *eliminarea, apoi prevenirea exploatării și ocupării împotriva scopului pentru care a fost desemnată.*

3.11. REGLEMENTĂRI URBANISTICE:

Zone de protecție stabilite:

Zonele de protecție sanitare s-au stabilit conform **ORDIN nr. 119 din 4 februarie 2014** actualizat pentru aprobarea normelor de igienă privind mediul de viață al populației, iar zonele de protecție pentru infrastructura tehnică conform normelor de specialitate în vigoare.

Zona de protecție sanitară este definită conform ORDIN nr. 119 din 4 februarie 2014 - terenul din jurul obiectivului, unde este interzisă orice folosință sau activitate care, în contact cu factorii externi, ar putea conduce la poluarea/contaminarea factorilor de mediu cu repercusiuni asupra stării de sănătate a populației rezidente din jurul obiectivului;

Distanțele minime de protecție sanitară între teritoriile protejate și o serie de unități care produc disconfort și riscuri asupra sănătății populației sunt următoarele conform ORDIN nr. 119 din 4 februarie 2014:

- Ferme de cabaline, între 6-20 capete: .....50 m
- Ferme de cabaline, peste 20 capete: .....100 m
- Ferme și crescătorii de taurine, între 6-50 capete: ..... 50 m
- Ferme și crescătorii de taurine, între 51-200 capete: .....100 m
- Ferme și crescătorii de taurine, între 201-500 capete: .....200 m
- Ferme și crescătorii de taurine, peste 500 de capete: .....500 m
- Ferme de păsări, între 51-100 de capete: .....50 m

- Ferme de păsări, între 101-5.000 de capete: .....500 m
- Ferme și crescătorii de păsări cu peste 5.000 de capete și complexuri avicole industriale:..... 1.000 m
- Ferme de ovine, caprine: ..... 100 m
- Ferme de porci, între 7-20 de capete: ..... 100 m
- Ferme de porci, între 21-50 de capete: .....200 m
- Ferme de porci, între 51-1.000 de capete: .....500 m
- Complexuri de porci, între 1.000-10.000 de capete: .....1.000 m
- Complexuri de porci cu peste 10.000 de capete: .....1.500 m
- Ferme și crescătorii de iepuri între 100 și 5.000 de capete: .....100 m
- Ferme și crescătorii de iepuri cu peste 5.000 de capete: ..... 200 m
- Ferme și crescătorii de struți: .....500 m
- Ferme și crescătorii de melci: .....50 m
- Spitale, clinici veterinare: .....30 m
- Grajduri de izolare și carantină pentru animale: .....100 m
- Adăposturi pentru animale, inclusiv comunitare: .....100 m
- Abatoare, târguri de animale vii și baze de achiziție a animalelor: ..... 500 m
- Depozite pentru colectarea și păstrarea produselor de origine animală: ..... 300 m
- Platforme pentru depozitarea dejecțiilor animale din exploatațiile zootehnice, platforme comunale: ..... 500 m
- Platforme pentru depozitarea dejecțiilor porcine: ..... 1.000 m
- Stații de epurare a apelor reziduale de la fermele de porcine: ..... 1.000 m
- Depozite pentru produse de origine vegetală (silozuri de cereale, stații de tratare a semințelor) ..... 200 m
- Stații de epurare a apelor uzate: ..... 300 m
- Stații de epurare de tip modular (containerizate): .....100 m
- Stații de epurare a apelor uzate industriale: .....300 m
- Paturi de uscare a nămolurilor: .....300 m

- Bazine deschise pentru fermentarea nămolurilor: .....500 m
- Depozite controlate de deșeuri periculoase și nepericuloase: ..... 1.000 m
- Incineratoare pentru deșeuri periculoase și nepericuloase: ..... 500 m
- Crematorii umane:..... 1.000 m
- Autobazele serviciilor de salubritate: ..... 200 m
- Stație de preparare mixturi asfaltice, betoane ..... 500 m
- Bazele de utilaje ale întreprinderilor de transport: ..... 50 m
- Depozitele de combustibil, fier vechi și ateliere de tăiat lemne: ..... 50 m
- Parcuri eoliene: ..... 1.000 m
- Parcuri fotovoltaice: ..... 500 m
- Cimitire și incineratoare animale de companie: ..... 200 m
- Cimitire umane (în cazul obiectivelor care dispun de aprovizionare cu apă din sursă proprie) ..... 50 m
- Rampe de transfer deșeuri ..... 200 m.

Suprafețele de teren incluse în zonele de protecție sanitară pot fi exploatate agricol, cu excepția culturilor de plante utilizate în scop alimentar sau furajer, care necesită folosirea de fertilizatori și pesticide și care, prin fixarea sau concentrarea de substanțe poluante pot fi vătămătoare pentru om sau animale.

Pentru infrastructura **tehnic-edilitară** s-au instituit zone de protecție și siguranță: pentru rețelele electrice aeriene de 20 KV, zona de protecție corespunde cu zona de siguranță și este 12 m din ax, iar pentru rețelele electrice de 110 KV, zona de protecție este de 20 de metri. În zonele de siguranță sunt interzise orice fel de construcții, cu excepția celor pentru întreținere și siguranță a rețelelor.

În zonele de protecție, autorizația de construire este condiționată de obținerea în prealabil a unui aviz din partea administratorilor rețelelor.

Pentru magistralele de gaze naturale se va respecta zona de siguranță de 20 m din ax (cu interdicție de construire), respectiv zona de protecție de 200 m din ax (cu interdicție de construire fără avizul administratorului rețelei).

Pentru calea ferată se va respecta zona de siguranță de 20 m din ax (cu interdicție de construire), respectiv zona de protecție de 100 m din ax (cu interdicție de construire fără avizul administratorului).

Zone de protecție pentru obiectivele cu valoare de patrimoniu:

Pentru monumentele istorice au fost instituite zone de protecție în conformitate cu Legea 422/2001 republicată privind protejarea monumentelor istorice, cu scopul de a asigura conservarea și valorificarea cadrului arhitectural al acestora prin controlul strict al intervențiilor în zonă (demolări, construcții noi, modificări ale construcțiilor existente, etc.)

În vederea construirii, pentru terenurile incluse în zona de protecție a monumentelor, se va solicita avizul Direcției Județene de Cultură Maramureș.

Se recomandă întocmirea PUZ pentru zonele de protecție a monumentelor istorice, acesta devenind obligatoriu în situațiile care nu respectă prevederile Regulamentului Local de Urbanism aferent PUG sau este solicitat de către Direcția Județeană pentru Cultură Maramureș.

Planul Urbanistic Zonal se va elabora la nivel de UTR (conform planșei anexate), se va întocmi, aviza și aproba conform legilor în vigoare (Ordinul 526/2003 privind metodologia de elaborare și cadru conținut al documentațiilor de urbanism pentru zone construite protejate, Legea 422/2001, Legea 5/2000, Legea 350/2001) și va cuprinde prevederi detaliate legate de reglementările tehnice și estetice de realizare a construcțiilor, respectând articolele RLU.

Pentru monumentele situate în centrul localității Tăuții Măgherauș, respectiv pentru Biserica romano-catolică Sf. Lorinc, Biserica Reformată, Noua casă parohială reformată, Vechea casă parohială reformată, Casa Maniu, Biserica Sf. Arh. Mihail și Gavril, s-a stabilit o **zonă protejată** care se suprapune cu zona centrală a orașului Tăuții Măgherauș. Aceasta este delimitată de următoarele: intersecția DN 1C cu strada 18 la est, intersecția DN 1C cu valea Nistru – la vest, iar la sud și la nord capetele loturilor cu front la drumul național. În interiorul acestei zone orice intervenție se va realiza numai cu avizul Ministerului Culturii. Se va respecta Studiul de fezabilitate elaborat pentru zona centrală a orașului.

Pentru Biserica ortodoxă Sf. Apostoli Petru și Pavel s-a stabilit o zonă de protecție în cadrul căreia orice intervenție se va realiza numai cu avizul Direcției pentru Cultură Maramureș. Aceasta cuprinde terenurile situate la o distanță de circa 100 de metri față de monument.

Pentru Casa de lemn a poetului Ion Șugariu s-a stabilit o zonă de protecție în cadrul căreia orice intervenție se va realiza numai cu avizul Direcției pentru Cultură Maramureș. Aceasta cuprinde terenurile situate la o distanță de circa 100 de metri față de monument.

Pentru monumentul Cruce în memoria Eroilor cazuți în primul și al doilea război mondial din localitatea Bozânta s-a stabilit zona de protecție ca fiind limita terenului aferent Bisericii.

Zone cu interdicție temporară de construire până la elaborarea PUZ:

Pentru zonele care necesită detalieri privind parcelarea terenului, asigurarea acceselor și a rețelelor tehnico edilitare, amenajări etc. s-au instituit interdicții de construire până la elaborarea PUZ (vezi planșa de Reglementări Urbanistice- Zonificare).

Fiecare PUZ va studia o zonă relevantă, în ideea de a asigura coerența, funcționalitatea și posibilitățile de vitalizare a zonei în funcție de situația existentă. Pentru detalieri privind mobilarea parcelei se vor întocmi PUD-uri, după caz (vezi Legea 350/2001 actualizată 2013, art. 48).

Zone cu interdicție de construire până la elaborarea studiilor de specialitate:

Pentru zonele cu risc de producere a inundațiilor, se impune elaborarea studiilor de specialitate (studii de inundabilitate sau studii geotehnice). Autorizația de construire se va elibera numai în urma realizării acestora, dacă terenul în cauză nu prezintă risc pentru construcții sau dacă prin lucrări de specialitate se înlătură pericolele.

Zone cu interdicție definitivă de construire:

Pentru orașul Tăuții Măgherauș s-au stabilit zone cu interdicție definitivă de construire pentru zonele de siguranță ale rețelelor edilitare.

3.12. OBIECTIVE DE UTILITATE PUBLICĂ:

Pentru asigurarea condițiilor realizării obiectivelor pentru utilitate publică, Consiliul Local al Orașului Tăuții Măgherauș trebuie să aibă în vedere crearea rezervei de teren necesară.

Obiectivele de utilitate publică:

- Realizarea drumului expres pe teritoriul administrativ al oraşului Tăuţii Măgherăuş va fi executat numai după stabilirea regimului juridic şi tipul de proprietate asupra terenurilor ce vor fi destinate culoarului acestuia;
- Modernizarea căilor de comunicaţie rutieră şi feroviară, amenajarea intersecţiilor, realizarea de noi circulaţii în zonele de dezvoltare, extinderea trotuarelor existente şi realizarea de parcaje publice;
- Asigurarea premiselor necesare realizării drumului express
- Extinderea aeroportului internaţional Baia Mare – conform documentaţiei Plan urbanistic zonal pentru extindere şi modernizare suprafeţe aeroportuare la aeroportul internaţional Baia Mare
- Ecologizarea perimetrelor miniere şi refuncţionalizarea zonelor.
- Lucrările de infrastructură legate de îmbunătăţirea şi dezvoltarea reţelelor tehnico – edilitare;
- Regularizarea cursurilor de apă şi lucrările de amenajare a malurilor râurilor;
- Amenajarea de spaţii plantate cu rol de protecţie şi agrement.

4. CONCLUZII

Prezenta documentaţie urmează a fi analizată şi avizată conform legislaţiei în vigoare şi apoi aprobată de Consiliul Local al Oraşului Tăuţii Măgherăuş.

O dată aprobat, **Planul Urbanistic General şi Regulamentul Local de Urbanism** aferent capătă valoare juridică, oferind instrumentul de lucru necesar administraţiei locale şi judeţului Maramureş ce vor urmări aplicarea lor.

Stabilirea categoriilor de intervenţie şi a reglementărilor s-au realizat în baza analizei multicriteriale la nivelul trupurilor componente privind:

- Funcţiunea dominantă în zonă.
- Configuraţia fondului construit existent şi a parcelarului propus.
- Circulaţia şi echiparea edilitară.

Faţă de posibilităţile de ocupare a resurselor de muncă în raport cu locurile de muncă existente şi posibil de realizat, datorită potenţialului de dezvoltare a activităţilor de producţie, de

servicii și turistice, se preconizează o creștere a interesului pentru dezvoltarea acestor activități precum și a sectorului de locuințe.

Orașul își va păstra și dezvolta în continuare profilul economic actual, diversificat, prin încurajarea dezvoltării activităților economice specifice acestuia, cu profil dominant industrial, turistic și servicii. Industria va continua aceleași tendințe de dezvoltare prin valorificarea patrimoniului natural existent, a resurselor solului și subsolului și a capacităților existente cu potențial de dezvoltare

Dezvoltarea activităților agrozootehnice, industriale, a serviciilor comerciale și turistice, atât de către agenții economici, cât și de către populație trebuie să fie o prioritate în demersurile de stimulare a organismelor competente centrale și locale, atât din cauza lipsei acestora ca volum și calitate necesară, cât și datorită resurselor pe care le oferă prin crearea de locuri de muncă pentru populația orașului.

Pentru dezvoltarea unei economii performante și ridicarea nivelului de viață al locuitorilor Orașului Tăuții Măgherauș se propune mobilizarea tuturor resurselor fizice și umane, în corelație cu conservarea mediului și a patrimoniului.

Concomitent cu punerea în aplicare a prezentei documentații se vor face demersurile necesare pentru realizarea studiilor de specialitate și proiectelor necesare completării și detalierii documentației (PUZ,PUD,etc.).

Aplicarea prevederilor **Planului Urbanistic General al Orașului Tăuții Măgherauș**, se face conform **Regulamentului Local de urbanism aferent Planului Urbanistic General**.

Întocmit:
ing. Faur Camelia

Șef proiect:
arh. Floruț Florin Dan

CRITERII pentru determinarea efectelor semnificative potențiale asupra mediului:

1. Caracteristicile planurilor și programelor cu privire, în special, la:

- a) gradul în care planul sau programul creează un cadru pentru proiecte și alte activități viitoare fie în ceea ce privește amplasamentul, natura, mărimea și condițiile de funcționare, fie în privința alocării resurselor;**

Planul de urbanism general cuprinde obiective, măsuri și activități menite a facilita accesarea programelor de finanțare pentru implementarea planului și dezvoltarea comunității locale (surse de finanțare: Programul Operațional pentru Infrastructură Mare, Programul Operațional Regional, Programul Operațional Sectorial Mediu, etc.).

De asemenea amplasamentul localității se suprapune peste rezervația de interes national Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare, ceea ce creează un cadru favorabil pentru proiecte de dezvoltare durabilă prin activități turistice cu impact limitat asupra mediului și valorificare a produselor ecosistemelor naturale.

- b) gradul în care planul sau programul influențează alte planuri și programe, inclusiv pe cele în care se integrează sau care derivă din ele;**

Planul de urbanism al orașului Tăuții Măgherăuș contribuie la atingerea obiectivelor Planului de amenajare teritorială a județului Maramureș, a Planului Local de Acțiune pentru Mediu al județului Maramureș și Planului de management al ariei protejate de interes național Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare, Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România, prin reducerea impactului asupra factorilor de mediu datorită îmbunătățirii infrastructurii de mediu, remedierea siturilor contaminate prin sprijinirea proprietarilor de drept în vederea ecologizării acestora, protejarea și conservarea patrimoniului natural al ariei naturale protejate care se suprapune peste UAT și îmbunătățirea calității vieții comunității locale.

De asemenea la elaborarea planului de urbanism al oraşului Tăuţii Măgherauş s-a ținut cont de planul de management al rezervaţiei naturale Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare, astfel pe suprafaţa acesteia nu au fost prevăzute construcţii, doar activităţi de dezvoltare durabilă cum sunt turismul şi valorificarea produselor ecosistemelor, în conformitate cu OUG 57/2007 privind regimul ariilor natural protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei şi faunei sălbatice, modificată şi aprobată prin Legea 49/2011.

c) relevanţa planului sau programului în/pentru integrarea consideraţiilor de mediu, mai ales din perspectiva promovării dezvoltării durabile;

Propunerile de dezvoltare ale localităţilor au fost realizate cu identificarea modalităţilor de îmbunătăţire a calităţii vieţii comunităţii locale, prin promovarea diferitelor tipuri de turism, valorificarea produselor ecosistemelor natural, respectiv stabilirea zonelor pentru activităţi agrozootehnice, de producţie şi depozitare ca zone compacte, izolate faţă de zonele rezidenţiale, sunt delimitate şi respectate zonele de protecţie sanitară, etc. Au fost stabilite măsuri privind îmbunătăţirea traficului şi descongestionarea principalelor arterei majore de circulaţie (DN 1C).

Prin plan se promovează exploatarea resurselor naturale şi desfăşurarea de activităţi în mod durabil, astfel încât să se pastreze patrimonial natural şi să se dezvolte şi comunităţile prin valorificarea acestuia.

De asemenea planul include obiective, măsuri şi activităţi care sunt integrate în planurile locale, judeţene şi naţionale, cum sunt: Strategia Naţională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizont 2011-2020; PATJ Maramureş, Strategia de Conservare a Biodiversităţii, Planul Local de Acţiune pentru Mediu, etc.

Referitor la activităţile extractive se propune ecologizarea, conservarea şi securizarea fostelor perimetre miniere. De asemenea planul creează posibilitatea remedierii siturilor contaminate, respective a celor 29 halde de steril prin sprijinirea proprietarilor în vederea implementării Strategiei Naţionale şi a Planului Naţional pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România.

d) problemele de mediu relevante pentru plan sau program;

- Existența unor zone în care se manifestă alunecări de teren active cât și a unor zone construite cu potențial de instabilitate;
- Existența în intravilanul orașului a unor văi torențiale neîntreținute, care provoacă inundații în perioadele cu ploi abundente;
- Poluarea fonică și atmosferică a unor zone rezidențiale ca urmare a învecinării acestora cu E58;
- Poluarea din cauza învecinării zonelor de locuințe cu zonele de activități productive;
- Existența unor surse de poluare pe teritoriul orașului (zonele de activități miniere, în prezent abandonate);
- Inexistența perdelelor de protecție necesare între zonele de locuințe și zonele de producție;
- Poluarea apelor subterane;
- Poluarea solului de activitățile din domeniul minier și depozitarea deficitară a deșeurilor;
- Existența unor surse de poluare chimică a solului, iazurile de decantare și haldele de steril.

Gestiunea deșeurilor și lipsa rețelelor de canalizare și alimentare cu apă în anumite zone reprezintă o problemă de mediu.

Includerea orașului în Planul de Gestionare a Deșeurilor din județul Maramureș, deșeurile vor fi gestionate în mod corespunzător fără să afecteze anumiți factori de mediu cum sunt solul și apa.

De asemenea planul propune extinderea rețelelor de canalizare și alimentare cu apă în toate zonele din intravilanul existent și propus, astfel îmbunătățindu - se calitatea vieții locuitorilor și a factorului de mediu ”apa”.

Există și zone cu risc de inundații și alunecări de teren, acestea au fost identificate prin plan și s-au propus măsuri, respectiv: corectarea de torenți, regularizare de râuri, igienizarea malurilor, delimitarea zonelor de protecție sanitară, asigurarea stabilității versanților, măsuri care vor fi stabilite punctual pe baza unor studii de specialitate. Aceste măsuri au drept scop protejarea așezărilor umane, a biodiversității din aceste zone și a calității factorului de mediu apă.

La nivelul județului Maramureș în conformitate cu Hotărârea nr. 683/2015 privind aprobarea Strategiei Naționale și a Planului Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România au fost identificate 109 situri posibil contaminate/contaminate.

Obiectivul general al strategiei este protejarea sănătății umane și mediului de efectele contaminanților rezultați din activitățile antropice cu respectarea principiilor privind dezvoltarea durabilă.

La nivelul orașului Tăuții Măgherauș au fost identificate 29 halde de steril.

În conformitate cu Raportul la starea mediului anul 2014, orașul Tăuții Măgherauș a fost trecut la cap. ”Zone afectate de activitatea economică cu profil industrial minier”.

Având în vedere activitatea economică cu profil industrial minier desfășurată pe teritoriul județului Maramureș, se consideră ca "puncte fierbinți" sau "zone critice" sub aspectul poluării solului cu metale grele (Cu, Pb, Zn, Cd, Mn, As etc) următoarele zone din arealul de studiu:

”Zona orașului Tăuții Măgherauș, comunei Bozânta Mare, comunei Recea (sat Săsar și sat Bozânta Mică), ca urmare a activității Exploatației Miniere "AURUL"(cu haldele de steril aferente) și a companiei "Remin" Baia Mare și Zona Exploatării Miniere Nistru și Băița.”

Menționăm că în urma accidentului ecologic de la SC TRANSGOLD SA din 30 ianuarie 2000, prin deversarea șlamului cu cianură și metale grele pe zona buzunarului de retenție a haldei Bozânta (~ 24 ha – zona afectată), au fost efectuate alte studii și cercetări de sol care au fost publicate de către OSPA Maramureș, ICPA București, Universitatea de Nord Baia Mare.

Începând cu anul 2008, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr.1408/23.11.2007 privind modalitățile de investigare și evaluare a poluării solului și subsolului, art. 9, alin 2), Agenția Națională pentru Protecția Mediului prin unitățile din subordine realizează identificarea preliminară a siturilor contaminate pe baza chestionarelor prevăzute în anexele 1 și 2, a documentațiilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare precum și a rapoartelor anuale ale Oficiilor pentru Studii Pedologice și Agrochimice, concomitent cu introducerea în baza de date „on line” a informațiilor disponibile referitoare la operatorii economici/deținători de terenuri pe a căror amplasamente este posibilă prezența unor astfel de situri.

Prin Hotărârea nr. 683/2015 privind aprobarea Strategiei Naționale și a Planului Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România se propune:

- a) reducerea suprafeței ocupate de situri contaminate;
- b) îmbunătățirea calității factorilor de mediu din zonele de amplasare și implementarea unei gestionări unitare la nivel national;
- c) remedierea siturilor contaminate trebuie astfel făcută încât să fie atinsă o stare corespunzătoare pentru folosința ulterioară planificată;

- d)** asigurarea protecției resurselor de apă, a securității alimentare și a sănătății umane;
- e)** promovarea utilizării viitoare a siturilor remediate pentru dezvoltarea economică și socială în detrimentul scoaterii din circuitul agricol și silvic a terenurilor productive;
- f)** dezvoltarea, armonizarea și punerea în aplicare a cadrului legislativ pentru remedierea siturilor contaminate și încurajarea reutilizării acestora cu prioritate;
- g)** dezvoltarea capacității instituționale pentru gestionarea siturilor contaminate;
- i)** dezvoltarea pieței serviciilor în domeniul investigării și remedierii siturilor contaminate;
- j)** dezvoltarea și aplicarea celor mai bune tehnici existente, ce nu generează costuri excesive, pentru investigarea și remedierea siturilor contaminate;
- k)** promovarea și implementarea conceptului privind riscul acceptabil.

Strategia prevede o multitudine de acțiuni care trebuie implementate de către MMAP și proprietarii de situri contaminate, în vederea remedierii acestora.

Primăria orașului Tăuții Măgherauș, va sprijini proprietarii de drept al haldelor de steril în vederea remedierii și ecologizării solului, deoarece aceasta nu deține în proprietate nici un sit contaminat sau posibil contaminat.

Până la implementarea strategiei prin planul de urbanism este interzisă orice fel de construcție în zona imediat apropiată haldelor de steril și a iazurilor de decantare.

Proprietarii de drept ale acestor situri contaminate vor trebui să realizeze studii sau să îmbunătățească proiectele de închidere minieră și să vină cu cele mai moderne și prietenoase soluții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu (sol, aer) și a sănătății comunității locale.

Lista siturilor contaminate/potențial contaminate din orașul Tăuții Măgherauș conform Raportului la starea mediului anul 2014

(http://www.anpm.ro/documents/23445/3126508/06_CAP+III+SOLUL.pdf/eedac3a4-692a-457c-b1f1-8ff79bd8be10)

Nr. crt.	Numele proprietarului /administrat orului/deținătorului sitului	Localizarea sitului contaminat/potențial contaminat	Tipul activității poluatoare	Natura sursei de poluare	Natura poluanților	Supr. conta m. (ha)	Stadiul actual
	CNMPN Remin SA Baia Mare - Iazul Bozânta	Tăuții Măgherauș - Bozânta	industria minieră	iaz de decantare	ape uzate încărcate cu metale și nemetale	105,0	Este în administrarea CNMPN REMIN SA

e) relevanța planului sau programului pentru implementarea legislației naționale și comunitare de mediu (de exemplu, planurile și programele legate de gospodărirea deșeurilor sau de gospodărirea apelor).

Planul de urbanism al orașului Tăuții Măgherauș este corelat cu Planul Local de acțiune pentru mediu al județului Maramureș, pe componentele apă, sol, deșeuri și biodiversitate.

Planul cuprinde și îndeplinește obiectivele din Planul de Amenajare Teritorială al județului Maramureș.

Este în concordanță cu planul de management al rezervației Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare, plan aprobat prin act normativ, respectiv ordin al Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Este implementat Planul de gestionare al deșeurilor al județului Maramureș, astfel diminuându-se impactul deșeurilor asupra solului și a pânzei freatice.

De asemenea planul include obiective, măsuri și activități care sunt integrate în planurile locale, județene și naționale, cum sunt: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizont 2011-2020; PATJ Maramureș, Strategia de Conservare a Biodiversității, Planul Local de Acțiune pentru Mediu, etc.

Planul urmărește menținerea interacțiunii armonioase a omului cu natura prin protejarea diversității habitatelor și peisajului, promovând păstrarea folosințelor tradiționale ale terenurilor, încurajarea și consolidarea activităților, practicilor și culturii tradiționale ale populației locale. De asemenea, se oferă publicului posibilități de recreere și turism și se încurajează activitățile științifice și educaționale.

2. Caracteristicile efectelor și ale zonei posibil a fi afectate cu privire, în special, la:

a) probabilitatea, durata, frecvența și reversibilitatea efectelor;

Planul de urbanism nu își propune dezvoltarea unor proiecte cu impact major asupra mediului.

Prin plan s-a propus dezvoltarea infrastructurii edilitare, a infrastructurii de utilitate publică, extinderea rețelelor de canalizare și apă, dezvoltarea infrastructurii turistice și a activităților turistice în zonă, și asigurarea zonelor pentru agrozootehnie, producție și depozitare ca zone compacte izolate față de zonele rezidențiale.

Implementarea planului va avea efect asupra factorilor de mediu (sol, apă, aer, biodiversitate, apă) doar în faza de construcție a proiectelor propuse prin plan, dar efectele vor fi de scurtă durată, în funcție de durata implementării proiectului.

După implementarea proiectelor prevăzute în plan va crește calitatea factorilor de mediu și calitatea vieții comunității locale.

Potențialele efecte identificate asupra factorilor de mediu:

Factori de risc naturali și antropici

a. Alunecări de teren

Studiul “Macrozonarea teritoriului din punct de vedere al riscului la alunecări de teren” elaborat de GEOTEC SA în anul 1998, evidențiază, pentru teritoriul studiat, următoarele situații ale terenurilor după potențialul de producere a alunecărilor de teren și a proceselor de eroziune:

Terenuri afectate de eroziune slabă – moderată cu risc redus de alunecări, dar cu risc ridicat de accentuare a eroziunii prin apă. Aceste terenuri se întâlnesc pe terenurile de pajiști cu pante de peste 15% din zona colinară înaltă sau cu pante de peste 30% din zona montană. Riscul de accentuare a eroziunii este foarte ridicat în caz de pășunat abuziv sau alte activități care pot distruge pajiștile. Pentru construcții nu sunt probleme speciale cu excepția celor determinate de panta și configurația terenurilor și riscul declanșării eroziunii de adâncime.

Terenuri moderat stabile, cu eroziune moderată – puternică, cu alunecări relativ vechi sau/și stabilizate, dar cu risc de activare în anii ploioși sau prin schimbarea folosințelor (defrișări, deșteleniri) sau lucrări de destabilizare a versanților (terasări), încărcare cu construcții grele (clădiri, șosele). Aceste terenuri sunt caracterizate din punct de vedere geomorfologic de relieful de tip colinar caracteristic zonelor piemontane și de podiș fragmentate de rețele hidrografice mărginite de versanți cu înălțimi medii și înclinări în general până la 45o. În timpul viiturilor se produc atât eroziuni verticale cât și laterale. Nivelul apelor freatice se află la adâncimi mai mici de 5 metri.

Terenuri din zona montană, înclinate – accidentate (pante mai mari de 15%) predominant sub vegetație naturală (păduri), slab afectate de procese de eroziune, care prezintă fenomene locale de prăbușiri, căderi de stânci și pietre.

În zona localității Nistru, datorită activității antropice au apărut halde de steril. Ca urmare, echilibrul versantului s-a modificat, arboretul este slab încheșat și se dezvoltă pe un sol cu profil subțire, care manifestă fenomene de deplasare .

Minele părăsite sunt asociate cu prezența frecventă a rupturilor de echilibru gravitațional, manifestate prin surpări, cu apariția la suprafață a unor gropi circulare sau longitudinale. În consecință în astfel de zone va apărea un relief haotic, vălurit, cu forme superficiale foarte variate.

Există o zonă istorică cu risc de alunecări de teren situată în localitatea Tăuții Măgherauș, la nord de cimitir. Aceasta a fost delimitată prin PUG, iar în cadrul acesteia sunt interzise orice lucrări de construire fără realizarea unor măsuri de protecție specială stabilite prin studii de geotehnice..

b. Inundații

Viiturile – ca manifestare a hazardurilor naturale provocate de apă în perioadele excedentare, reprezintă un fenomen hidrologic prezent dintotdeauna pe teritoriul analizat. Cauze ale frecvenței acestor manifestări sunt abundența deosebită a precipitațiilor, îndeosebi în perioada de iarnă în zona montană și reducerea suprafețelor împădurite prin exploatări intensive.

Insuficienta amenajare a malurilor cu lucrări hidrotehnice de protecție și regularizare, depozitarea deșeurilor industriale (lemn, rumeguș) și a celor menajere pe cursuri de apă sunt factori care sporesc riscul producerii de inundații.

Până în prezent s-au înregistrat zone expuse riscului de inundație în satul Băița, din cauza Văii Băița. Fiind o zonă de munte aceasta se caracterizează prin pante foarte mari pe sectorul pâraielor de munte, mai ales în segmentul cursului superior, producând eroziuni ale solului. Aluviunile transportate de-a lungul profilului longitudinal al cursului de apă, vor avea repercursiuni asupra mediului și asupra gospodăriilor din zonă. S-au constatat eroziuni puternice de mal, pe Valea Băița, pe o distanță de 14,2 Km, datorate în cea mai mare parte defrișărilor.

Fenomenul de torențialitate deosebit de pronunțat și eroziunile de sol, din spațiul studiat, se caracterizează în general prin debite solide ridicate. Acestea apar mai ales în timpul ploilor repezi și abundente și al topirii bruște a zăpezilor.

Un pericol deosebit îl constituie asocierea fenomenelor de poluare cu cele de risc natural - degradarea terenurilor din eroziuni, alunecări și inundații. Astfel de zone sunt semnalate în apropierea iazurilor de decantare. Acestea constituie un pericol de contaminare pe suprafețe mult mai mari din cauza riscului de surpare a consolidărilor la iazuri și pericolul inundațiilor cu ape poluate.

Este cunoscut faptul că accidentul de la iazul Bozânta a creat probleme la nivel internațional prin poluarea cu cianuri a râurilor din bazinul Tisei.

Pe teritoriul administrativ al orașului Tăuții Măgherauș există zone inundabile, principalii factori de risc fiind râul Băița, Nistru, dar și râul Someș și Lăpuș, scurgerile de pe versanți în urma unor ploi abundente, topiri rapide de zăpadă sau blocării cursurilor de apă prin alunecări de teren sau gheturi.

Pe planșele aferente PUG au fost preluate limitele zonelor inundabile din bazele de date ale Sistemului de gospodărire a Apelor. Zonele posibil afectate sunt atât terenuri din intravilan din localitățile Merișor, Bozânta Mare și partea sudică a cartierului Bușag, cât și terenuri agricole din extravilan.

c. Hazarde tehnologice

Hazardele tehnologice cuprind o gamă largă de accidente legate de activitățile industriale (explozii, incendii, scurgeri de substanțe toxice, exploatarea necontrolată a unor substanțe minerale, emisii și poluări accidentale etc.) și de managementul defectuos al întreprinderilor, cu impact asupra omului și mediului ambiant.

Dintre ramurile industriale din zona studiată care prezintă riscul potențial al unor accidente tehnologice, cele mai numeroase sunt în industria minieră.

Accidentele tehnologice legate de industria minieră cuprind prăbușiri ale galeriilor de mină, alunecări și lichefierii ale haldelor de steril insuficient consolidate și ruperi ale iazurilor de decantare.

Cele mai importante accidente de acest tip s-au produs în anul 2000 la iazurile de decantare Bozânta-Aurul care s-au soldat cu poluarea unor afluenți ai Someșului nu numai pe teritoriul României, ci au dus la răspândirea poluanților (în special cianura), în aval, cu largi implicații în poluarea transfrontalieră.

Valori ridicate ale concentrațiilor de metale grele în bazinele hidrografice Someș și Tisa se înregistrează în imediata apropiere a centrelor miniere și industriale.

Poluarea datorată activităților miniere se păstrează pentru perioade îndelungate în bazinele hidrografice. Punctele miniere abandonate pot conține mari cantități de deșeuri cu conținut ridicat de metale, care, prin drenajul de către râuri sau apele din precipitații, sunt preluate și reintroduse în circuitul acvatic. De aceea, punctele miniere abandonate constituie surse potențiale de poluare pe scară largă a râurilor.

Metalele grele nu sunt biodegradabile, ele rămân depozitate în diferite componente ale ecosistemelor acvatice, urmând ca, în anumite condiții favorabile (schimbări în compoziția chimică a apei râurilor, modificări în procesele de eroziune și acumulare, perturbări în configurația albiei ca urmare a schimbărilor globale ale mediului), acestea să fie remobilizate și introduse din nou în râuri (poluare secundară). Sursa principală de pătrundere a metalelor grele în râu o constituie apele uzate industriale și municipale, cât și apele care drenează arealele miniere.

MĂSURI ÎN ZONELE CU RISCURI NATURALE

Pentru evitarea producerii unor alunecări de teren, inundații, eroziuni ce pot pune în pericol cadrul construit din teritoriul orașului Tăuții Măgherauș și viața locuitorilor, pe baza informațiilor oferite de Primăria Orașului Tăuții Măgherauș, se instituie în cadrul zonelor afectate de alunecări de teren sau cu risc de inundabilitate, zone cu interdicție de construire (conform Regulamentului General de Urbanism, HG 525/1996 Art 10 Expunerea la riscuri naturale) până la eliminarea riscurilor. Stabilirea măsurilor de înlăturare, prevenire se vor stabili prin studii de specialitate .

Pentru îmbunătățirea cadrului natural și a condițiilor de locuit în orașul Tăuții Măgherauș, se recomandă următoarele:

- Lucrări de combatere a eroziunilor și de consolidare a versanților afectați de alunecări de teren;
- Lucrări de drenare și canalizare a apelor pluviale, pentru a se evita formarea zonelor mlăștinoase și scurgerea apelor infiltrate pe frunțile de terasă, în scopul diminuării riscului de alunecare a terenului.
  - Indiguirea zonelor inundabile cauzate de cursurile de apă
  - Executarea unor lucrări de specialitate (puțuri și drenuri pentru colectarea și dirijarea apelor).
- Lucrări de regularizare a cursurilor de apă
- Lucrări de igienizare a apelor de suprafață, prin eliminarea oricăror obstacole care reduc secțiunea de scurgere.

- Măsuri de interdicție temporară de construire până la eliminarea riscurilor (prin elaborarea studiilor de specialitate care vor stabili debitul apei, viiturile, adâncimea acestora și măsurile specifice de prevenire/atenuare a efectelor)

La nivelul orașului Tăuții Măgherauș au fost identificate 29 halde de steril.

În conformitate cu Raportul la starea mediului anul 2014, orașul Tăuții Măgherauș a fost trecut la cap. "Zone afectate de activitatea economică cu profil industrial minier".

Având în vedere activitatea economică cu profil industrial minier desfășurată pe teritoriul județului Maramureș, se consideră ca "puncte fierbinți" sau "zone critice" sub aspectul poluării solului cu metale grele (Cu, Pb, Zn, Cd, Mn, As etc) următoarele zone din arealul de studiu:

"Zona orașului Tăuți Măgherauș, comunei Bozânta Mare, comunei Recea (sat Săsar și sat Bozânta Mică), ca urmare a activității Exploatației Miniere "AURUL"(cu haldele de steril aferente) și a companiei "Remin" Baia Mare și Zona Exploatării Miniere Nistru și Băița."

Menționăm că în urma accidentului ecologic de la SC TRANSGOLD SA din 30 ianuarie 2000, prin deversarea șlamului cu cianură și metale grele pe zona buzunarului de retenție a haldei Bozânta (~ 24 ha – zona afectată), au fost efectuate alte studii și cercetări de sol care au fost publicate de către OSPA Maramureș, ICPA București, Universitatea de Nord Baia Mare.

Începând cu anul 2008, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr.1408/23.11.2007 privind modalitățile de investigare și evaluare a poluării solului și subsolului, art. 9, alin 2), Agenția Națională pentru Protecția Mediului prin unitățile din subordine realizează identificarea preliminară a siturilor contaminate pe baza chestionarelor prevăzute în anexele 1 și 2, a documentațiilor care au stat la baza emiterii actelor de reglementare precum și a rapoartelor anuale ale Oficiilor pentru Studii Pedologice și Agrochimice, concomitent cu introducerea în baza de date „on line” a informațiilor disponibile referitoare la operatorii economici/deținători de terenuri pe a căror amplasamente este posibilă prezența unor astfel de situri.

Prin Hotărârea nr. 683/2015 privind aprobarea Strategiei Naționale și a Planului Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România se propune:

- a) reducerea suprafeței ocupate de situri contaminate;
- b) îmbunătățirea calității factorilor de mediu din zonele de amplasare și implementarea unei gestionări unitare la nivel național;
- c) remediarea siturilor contaminate trebuie astfel făcută încât să fie atinsă o stare corespunzătoare pentru folosința ulterioară planificată;
- d) asigurarea protecției resurselor de apă, a securității alimentare și a sănătății umane;
- e) promovarea utilizării viitoare a siturilor remediate pentru dezvoltarea economică și socială în detrimentul scoaterii din circuitul agricol și silvic a terenurilor productive;

- f) dezvoltarea, armonizarea și punerea în aplicare a cadrului legislativ pentru remedierea siturilor contaminate și încurajarea reutilizării acestora cu prioritate;
- g) dezvoltarea capacității instituționale pentru gestionarea siturilor contaminate;
- i) dezvoltarea pieței serviciilor în domeniul investigării și remedierii siturilor contaminate;
- j) dezvoltarea și aplicarea celor mai bune tehnici existente, ce nu generează costuri excesive, pentru investigarea și remedierea siturilor contaminate;
- k) promovarea și implementarea conceptului privind riscul acceptabil.

Strategia prevede o multitudine de acțiuni care trebuie implementate de către MMAP și proprietarii de situri contaminate, în vederea remedierii acestora.

Primăria orașului Tăuții Măgherauș, va sprijini proprietarii de drept al haldelor de steril în vederea remedierii și ecologizării solului, deoarece aceasta nu deține în proprietate nici un sit contaminat sau posibil contaminat.

Până la implementarea strategiei prin planul de urbanism este interzisă orice fel de construcție în zona imediat apropiată haldelor de steril și a iazurilor de decantare.

Proprietarii de drept ale acestor situri contaminate vor trebui să realizeze studii sau să îmbunătățească proiectele de închidere minieră și să vină cu cele mai moderne și prietenoase soluții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu (sol, aer) și a sănătății comunității locale.

În urma analizei problemelor de mediu s-au conturat propunerile și măsurile de intervenție ce se impun pentru protecția mediului :

- Limitarea extinderii zonei construite în zonele cu terenuri ce prezintă pericol de prăbușiri, alunecări, terenuri inundabile și în zonele naturale prevăzute prin proiect;
- Măsuri și acțiuni pentru eliminarea sau reducerea instabilității versanților și a declanșării fenomenelor de alunecare din cauze naturale și antropice;
- Măsuri la nivelul agenților economici, potențiale surse de poluare prin reglementări în utilizarea terenului, respectarea distanțelor de protecție și evitarea amplasării unor funcțiuni ce pot genera sau generatoare de poluare;
- Ecologizarea zonelor industriale poluante, abandonate, de ex. exploatații miniere abandonate; menținerea stabilității zonelor ecologizate (iazuri de decantare, halde de steril).
- Mărirea suprafețelor zonelor verzi; îndesirea sau crearea perdelelor verzi din jurul platformelor industriale;
- Reabilitarea și extinderea rețelelor edilitare;
- Amenajarea cursurilor de apă cu fenomene de eroziune a solului și apărări de maluri;

- Delimitarea, instituirea și respectarea zonelor de protecție a monumentelor istorice și arheologice și a zonelor protejate naturale și construite;
- Respectarea distanțelor de protecție sanitară față de sursele de poluare sau disconfort (unități economice, cimitire, stații de epurare și trasee tehnico edildare).

Este necesară stoparea extinderii zonelor de locuit pe terenurile din zonele cu pericol de alunecare/prăbușire și controlul regimului de construire în zonele cu terenuri cu restricții pentru construcții. Se vor lua măsuri pentru punerea în aplicare a propunerilor Planului Urbanistic General cu privire la amenajarea și dezvoltarea parcurilor, a zonelor verzi, plantațiilor de aliniament și de protecție, a zonelor de agrement.

Pentru aria naturală protejată de interes național Arboretul de castan comestibil a cărei suprafață de 2743 mp a fost introdusă în intravilan, se interzice orice fel de investiție/activitate/construcție, în afară de cele permise de prin OUG 57/2007 privind regimul ariilor natural protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, modificată și aprobată prin Legea 49/2011, respective sunt premise doar activități pentru menținerea obiectivelor pentru care a fost desemnată rezervația și activități de dezvoltare durabilă.

Prin urmare în rezervație este interzisă orice fel de investiție sau construcție.

b) natura cumulativă a efectelor;

Nu este cazul.

c) natura transfrontieră a efectelor;

Nu este cazul.

d) riscul pentru sănătatea umană sau pentru mediu (de exemplu, datorită accidentelor);

Nu este cazul.

e) mărimea și spațialitatea efectelor (zona geografică și mărimea populației potențial afectate);

Implementarea planul cu respectarea măsurilor de reducere a impactului va genera efecte pozitive asupra calității factorilor de mediu.

f) valoarea și vulnerabilitatea arealului posibil a fi afectat, date de:

Planul este amplasat pe suprafața următoarelor arii naturale protejate:

- Sit Natura 2000 RO SCI 0003 Arboretele de castan comestibil de la Baia Mare, care cuprinde și Rezervația Naturală 2581 Arboretele de castan comestibil de la Baia Mare.

(i) caracteristicile naturale speciale sau patrimoniul cultural;

În intravilan a fost cuprinsă o suprafață de 2743 mp din suprafața rezervației de interes national Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare (din cauza faptului a fost necesară o delimitare a intravilanului pe limite de proprietate sau limite naturale conform Legii 350/2001 actualizată), a cărei custode este Ocolul Silvic Municipal Baia Mare. Pe această suprafață este interzisă orice fel de construcție sau investiție. Vor putea fi implementate doar acele activități cuprinse în planul de management al ariei naturale protejate și prevăzute de legislația în vigoare.

(ii) depășirea standardelor sau a valorilor limită de calitate a mediului;

Implementarea planului se va realiza cu respectarea normelor de mediu în vigoare și nu va depăși limitele maxime admise la noxe, zgomot și apă.

(iii) folosirea terenului în mod intensiv;

Planul de urbanism al orașului Tăuții Măgherăuș reglementează modul de utilizare a terenurilor. Pentru pășunile, primăriile au obligația de a realiza studii silvo-pastorale care reglementează pășunatul, numărul de animale și speciile sau rasele care pot pășuna, astfel încât să se evite supraexploatarea resursei vegetale sau suprapășunatul.

În ceea ce privesc practicile agricole, prin plan se propune și o componentă de educare a agricultorilor pentru obținerea de produse bio sau ecologice și menținerea practicilor agricole tradiționale.

g) efectele asupra zonelor sau peisajelor care au un statut de protejare recunoscut pe plan național, comunitar sau internațional.

În intravilan a fost cuprinsă o suprafață de 2743 mp din suprafața rezervației de interes national Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare (din cauza faptului a fost necesară o delimitare a intravilanului pe limite de proprietate sau limite naturale conform Legii 350/2001 actualizată), a cărei custode este Ocolul Silvic Municipal Baia Mare. Pe această suprafață este interzisă orice fel de construcție sau investiție. Vor putea fi implementate doar acele activități cuprinse în planul de management al ariei naturale protejate și prevăzute de legislația în vigoare.

Implementarea planului de urbanism nu are impact asupra rezervației de interes national Arboretul de castan comestibil de la Baia Mare, deoarece nu au fost prevăzute construcții sau altfel

de investiții. Se vor face doar acele activități premise de planul de management și cu avizul custodelui.